

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

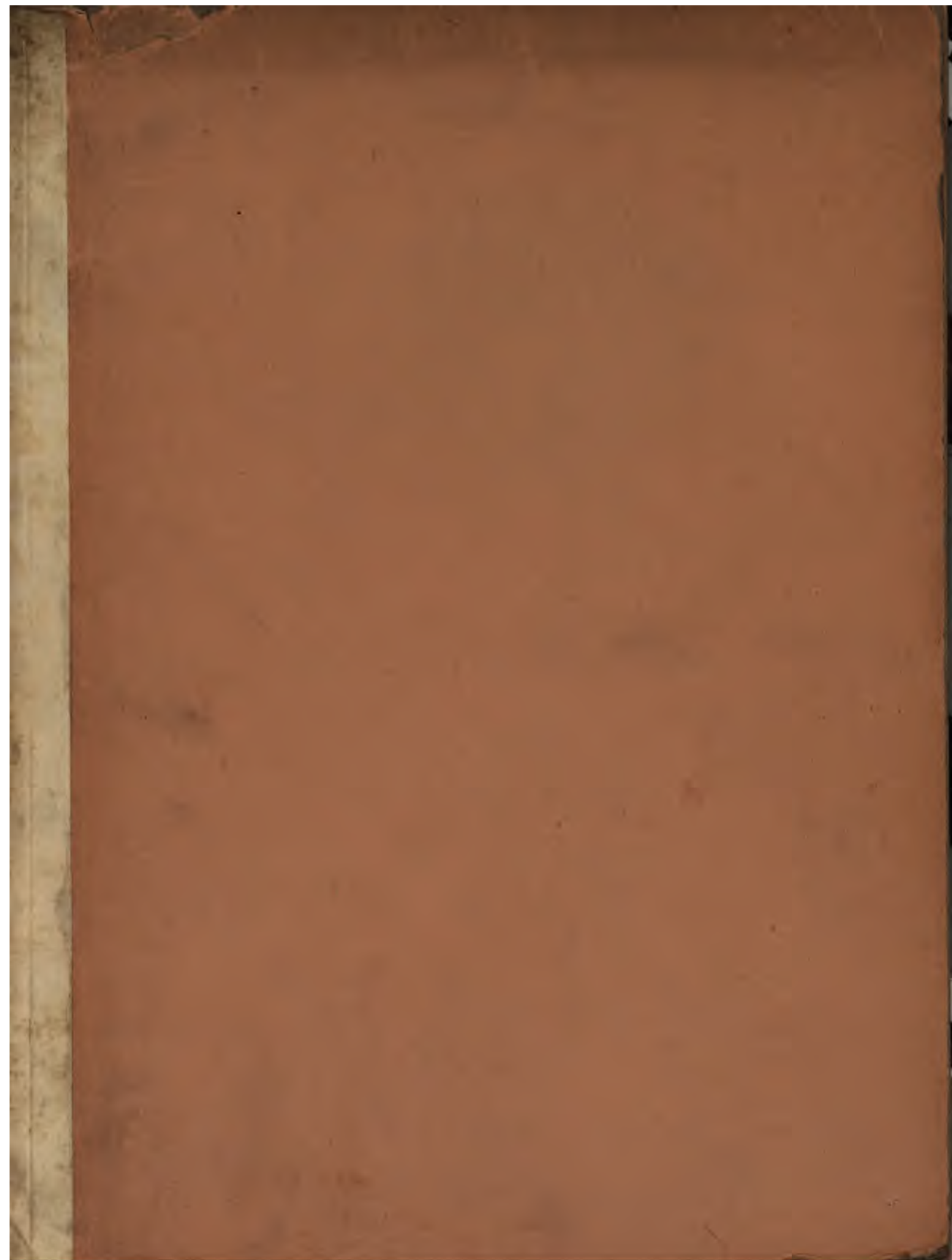
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

600049682Z

600049682Z

429

CAESII BASSI
ATILII FORTVNATIANI
DE METRIS LIBRI

AD FIDEM CODICIS NEAPOLITANI

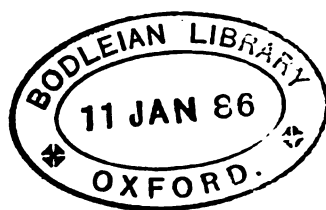
RECENSUIT

HENRICVS KEIL

HALIS
FORMIS HENDELIIS

MDCCCLXXXV

Caesii Bassi et Atilii Fortunatiani libros de metris uno Bobiensi codice memoriae proditos esse constat. ad huius scripturam restituendam, postquam ipsum archetypum periit, in editione eorum librorum, quae in sexto volumine grammaticorum latinorum facta est, duobus apographis Vaticanis et principe editione a Iano Parrhasio facta usus eram. postea lectiones codicis Neapolitani, cuius ib. p. 247 mentionem feceram, a Gustavo Iuergensio, qui eum codicem me rogante cum mea editione contulerat, accepi. quibus lectionibus cum iis libris, quibus antea usus eram, comparatis facile apparuit omnem veteris scripturae memoriam ab uno Neapolitano codice repetendam, reliquos ex hoc ipso derivatos esse. quae de re in commentatione indici lectionum universitatis nostrae aestivarum a. 1880 praemissa disputavi. deinde in septimo volumine grammaticorum p. 669 sqq. discrepantiam scripturae ex Neapolitano codice adnotatam edidi. quamquam autem hoc fonte recluso non ita multum novi, quod quidem gravioris momenti esset, ad ea quae olim apographa secutus edideram addi poterat, tamen, quo certius de fide scripturae in his libris constaret et promptior ad usum apparatus emendationis esset, non inutile esse visum est ipsos libros cum lectionibus unius codicis, in quo omnis fides scripturae posita est, denuo edere. itaque postquam Caesii Bassi fragmentum ad fidem Neapolitani codicis recensitum ante paucos annos in academica scriptione iterum edidi, nunc simili scribendi occasione oblata Atilii Fortunatiani librum eodem modo instructum addidi.

Codicem, qui nunc in regia bibliotheca Neapolitana est IV A 11, Iuergensii verbis usus in commentatione supra indicata descripsi. eodem in Velii Longi et Arusiani Messii libris, quorum eadem condicio est, usus sum. ex vetere autem Bobiensi codice, qui anno 1493 una cum reliquis eius bibliothecae codicibus inventus erat, proximis annis post descriptus et ad Ianum Parrhasium, qui tum Mediolani vivebat, delatus est. ex huius hereditate primum cum reliquis Parrhasii libris ad Antonium Seripandum, deinde in publicam bibliothecam Neapolitanam pervenit. ea autem de quibus nunc dicimus post libros Velii Longi, Adamantii, Probi, Arusiani, qui ipsi quoque tum primum Bobii inventi erant, scripta sunt ita, f. 79 *Secundus pariambus — utebantur facultatibus*. sequuntur f. 85 fragmenta post Caesii Bassi librum edita gramm. lat. v. VI p. 273—277 de distinctione, de chria, de poemate, de versu, de accentibus, de arte grammatica, deinde

f. 87 Atilii Fortunatiani ars non addita inscriptione libri, *Etsi scio te omni — trimetri iambici erunt ARS ATILII FORTUNATIANI EXP.* et post hunc librum f. 99 primum pauca de metris Horatii, quae Caesii Bassi nomine inscripta sunt, *ARS CAESII BASSI DE METRIS Mecoenas atquis — constiterint ab acuto*, deinde commentarii de pedibus, de compositionibus, de generibus versuum et de generibus poematum, *BREVIATIO PEDVM Pedes disyllabi — Atellana Rhythmica Mimi.* duorum autem librariorum manus in his comparere mihi indicavit Ingergensius. nam eam partem quae est inde a commentario de arte grammatica p. 275, 11 *Ars grammatica accepta ex auditorio Donatiani*, usque ad Atilii Fortunatiani verba haec p. 283, 4, *Nunc dicere aggrediar metra principalia quae a Graecis*, ab alio scriptam esse atque eam quae antecedit, in qua est Caesii Bassi fragmentum cum iis quae huic subiecta sunt usque ad eum locum quem dixi. deinde eadem manu, quam Caesii Bassi libellus et fragmenta huic subiecta prae se ferunt, scriptam esse reliquam partem Fortunatiani cum his quae huic subiecta sunt, eamque scripturam pertinere usque ad commentarii de compositionibus verba haec p. 309, 12 *rapior in turbines.* postremo pauca quae restant usque ad finem horum commentariorum p. 312, 9 *Rhythmica Mimi* iterum altera illa manu perscripta esse. denique tertiam manum ab his duabus, quibus textus verborum scriptus est, diversam deprehendi in iis quae in Atilii Fortunatiani libro postea correctae sunt. nam praeter pauca, quae ipsi librarii inter scribendum correxerant, inde ab ea parte quae est de principalibus metris, ubi post interruptam a secundo librario scripturam prior ad opus redierat, usque ad finem eius libri multa postea partim in ipsis verbis correctae, partim in marginibus adscriptae sunt, quae non multo recentiore quidem scripturam, sed tamen diversam a duobus librariis, qui ipsos libros scripserant, referre Ingergensius adnotavit.

Ex hoc igitur codice, antequam correctoris operam in ea parte quam modo dixi expertus erat, Parrhasius hos libros una cum iis commentariis, qui illis in codice adhaeserunt, et cum aliorum grammaticorum libris edidit Mediolani a. 1504, nam in hac editione prior codicis scriptura accurate expressa est; ea quae graece scripta erant indicatis lacunis omissa sunt. deinde ex eodem codice, postquam eius scriptura correctae erat, descriptus est codex Vaticanus 3402, qui olim Fulvii Ursini fuit, in quem omnia sic, ut a correctore mutata erant, translata sunt. ex Ursini libro porro descriptus est alter Vaticanus 5216, quo Gaisfordius usus est. haec, quae mihi tribus codicibus inter se comparatis apparuerunt, certa esse puto; neque plustribuendum est duobus apographis Ambrosianis, quae olim commemoravi. minus certum est indicium de auctoritate eorum, quae in Neapolitano codice a correctore scriptae sunt. quamvis enim maxima horum pars hand dubie coniecturae tribuenda sit eius qui haec adscripsit, sunt tamen quae sine libris inveniri non potuerint, versus Aristophanis p. 291, 1 in margine quamvis corrupte ad ea quae

librarius scripserat adscriptus et Callimachi versus p. 292, 29 in lacuna a librario relictus item corrupte scriptus et graecum vocabulum παρωρισμένον similiter in lacuna p. 292, 16 scriptum. quae si re vera a correctore scripta sunt, sequitur ut is codicem, sive ipsum archetypum sive aliud eius apographum, ad emendationem adhibuerit. quamquam enim graeci versus quos dixi apud Hephaestionem leguntur, tamen ab hoc eos correctorem petivisse probabile non est. praeterea sunt alia, de quibus dubitari potest an e manu scripto codice potius petita quam coniectura inventa sint, p. 289, 14 *cleomacum* pro *clenacum*, ib. 16 *uvas nitidis frontibus heuan hederis inligat* pro *uvas nitidis floribus Euadne hederis inligat*, p. 298, 2 emendatio versus Anacreontei γουνοῦμαί σ' ἐλαφὺ βόλε. ex supplementis latinorum versuum in margine adscriptis vera videntur esse haec, p. 287, 3 *cadus* in dimetro iambico brachycatalecto additum, *plenus cadus musti*; deinde, id quod ex superiore disputatione de depositione versuum peti poterat, *avete fontes caeruli trimetrum acatalectum*. manifestae lacunae a correctore suppletæ sunt hae, in quibus iusta verborum sententia supplementis restituta est, ipsa verba quae adscripsit non satis apta sunt, p. 288, 25; 29. 291, 11. 293, 9. 298, 15. falsa vero sunt haec, quae a correctore in iis locis, in quibus lacuna non erat, addita sunt, p. 285, 4 *Italiam fato profugus tetrametrum catalecticum**) et p. 291, 8 *cuius divisio duplex*

*) In dactylico metro quinque versuum generibus, dimetro trimetro tetrametro pentametro hexametro, singula exempla adscripserat grammaticus. his corrector praeter ordinem hoc loco servatum in tetrametro addidit alterum exemplum e Vergilii versu petitum, *Italiam fato profugus*, quod catalecticum esse voluit. praeterea in dimetro, cuius exemplum adonium versum grammaticus posuit, *terrui urbem*, pro eo quod in codice scriptum erat *catalectum* corrector scripsit *acatalectum*. idem versus apud Marium Victorinum p. 73, 4 dicitur dimetrus catalecticus, unde *catalecticum* apud Atilium recepi. discrepat hoc quidem a definitione quae sequitur hexametri, quem *acatalectum* dixit (*acatalecticum* scriptum est in codice), cum deberet catalecticum dicere, si modo in adonio versu dimetro catalectico eius clausulam esse voluit. atque ad hunc modum supra p. 283, 22 scripta erant haec, *sed melius sonat versus dactylicus hexameter, si catalecticus fiat, hoc est si disyllabum pedem in ultimo habeat, At tuba terribilem sonitum procul aere canoro*. contra tamquam acatalectum hexametrum versum definivit p. 284, 12, *recipit, ut dici, pedes dactylum et spondeum omnibus locis indifferenter, aliquando in ultimo et trochaicum: omnis enim ultima syllaba in versu adiaiphoros est*; et p. 282, 1 in dactylico genere catalecticum versum esse negavit, *in dactylico vero, cui nec pes nec syllaba potest in ingressione deesse, quippe cum eius simplicibus pedibus basis constet, non nisi acatalectum invenire poterimus*. quare, ut ea discrepantia tolleretur, olim recepi quod in Vaticanis apographis scriptum est, *dimetrum acatalectum*. nunc veterem manu scripti libri lectionem repraesentare quam corrigendo aequabilitatem illam restituere malui. videtur autem grammaticus in dactylicis metris disyllabo pede terminatis diversa ratione usus esse, cum acatalecta diceret ea quae spondeum, catalectica quae trochaicum in fine haberent. ea vero quae de depositione versuum praecepit, in dactylico genere inveniri non posse nisi acatalectum versum, aut neglegenter scripta aut corrupta esse apparet. nam catalecticum versum a dactylico genere alienum esse hac argumentatione non probavit, sed brachycatalectum

traditur. reliqua, in quibus prior scriptura a correctore mutata est, quamvis quaedam in his recte emendata sint, tamen ita comparata sunt omnia, ut coniectura inveniri potuerint. in tam incerta igitur correctoris fide priorem scripturam ita repraesentavi, ut, nisi aperti errores librarii a correctore correcti essent, ea quae ille adscripserat non reciperem.

Atilii Fortunatiani nomen, quo inscripti hi libri inde a Parrhasii editione ferebantur, in uno posteriore libro memoriae proditum esse olim dixi, et apparet hoc magis, postquam ab uno Neapolitano fidem scripturae repetendam esse intellectum est. in hoc enim cum priori libro nomen scriptoris praescriptum non sit, propterea quod in archetypo cum prima libri parte vetus inscriptio perierat, Parrhasius, qui eodem apographo usus duos libros una cum iis quae interposita sunt sic, quasi haec omnia unius auctoris essent, edidit, nomen Atilii Fortunatiani, quod in fine alterius libri scriptum invenerat, editioni utriusque libri praeposuit. similiter is qui postea ex eodem Neapolitano codice Vaticanum apographum fecit utrique libro idem nomen praescripsit. de Caesio Basso autem, cui librum antea Atilio Fortunatiano non recte tributum adscripsi, quamquam ne hoc quidem nomen in hoc libro memoriae proditum, sed commentariolo de metris Horatianis post Atilii librum scripto impositum est, non repetam quae olim dixi. neque quisquam expectaverit, cum ex ipso Caesii libro hanc partem relictam esse dicimus, omnia sic, ut ab illo perscripta erant, memoriae prodita esse. nam quod in omnibus veterum grammaticorum libris accidisse scimus, ut non solum erroribus librariorum sed etiam studio vel neglegentia eorum qui postea iis libris usi sunt genuina eorum forma corrumpetur, etiam in hoc Caesii libro factum erat. cuius rei indicia sunt haec. p. 11, 9 (266, 23) de cognatione hendecasyllabi sapphici et phalaecii, de qua plura leguntur apud Marium Victorinum p. 156, 20, pauca relictas sunt; quae sive ex longiore Caesii disputatione remanserunt, sive postea adscripta erant, mutatam hoc loco veterem lectionem indicant. similiter p. 12, 2 (267, 29) ea quae de cognatione adonii versus et anapaestici metri scripta sunt et p. 12, 11 (267, 18) de asclepiadeo versu videntur mutilata esse. item p. 13, 23 (269, 13) de tetrametro dactylico epodi loco ab Archilocho usurpato plura scripsisse videtur Caesius: cf. Mar. Vict. p. 166, 28. contra aliena ab eius doctrina esse exempla Horatiana sub finem libri p. 15, 16 (271, 7) scripta, quae

vel hypercatalectum fieri non posse docuit, quod ita fere dici poterat, *in dactylico vero, cui nec pes nec pes et syllaba potest in ingressione deesse, quippe cum eius simplicibus pedibus basis constet, non nisi acatalectum et catalecticum invenire poterimus.* denique ea quae de exitu hexametri adnotata sunt, *sed melius sonat versus dactylicus hexameter sqq.,* quibus catalecticum verum esse monetur, non ab ipso grammatico scripta, sed postea addita esse, etiam ex perturbato verborum ordine apparet.

eodem modo apud Atilium Fortunatianum p. 294, 11 leguntur, collatis iis quae de versu Horatii *solvitur acris hiems grata vice veris et favoni* disputata erant p. 13, 5 (294, 11) nuper adnotavit Gerhardus Schultz, Quibus auctoribus Aphthonius de re metrica usus sit Vratisl. a. 1885 p. 6. denique tituli, quibus partes libri distinctae sunt, quos in nova editione seclusi, ex studiis posteriorum grammaticorum orti sunt.

CAESII BASSI FRAGMENTVM DE METRIS

* secundus pariambus, tertius spondeus, quartus pariambus, quintus tribrachys, sextus item tribrachys, ultimus spondeus. et quod magis mirum videri potest, totus sotadeus numerus ex trochaeis potest constare pedibus, ut duo habeat ithyphallica metra et unum trochaeum pedem sic,

Bacche Bacche Bacche Bacche Bacche Bacche Bacche.

quibus si interposueris aliquos brachysyllabos, eiusdem scilicet rationis, erit etiam mollior sic.

Bacche Bromie Bacche Bromie Bacche Bromie Bacche.

nam ithyphallicum metrum saepe recipit hunc tribrachyn, ut etiam apud Menan- 10
drum in Phasmate et apud Callimachum in epigrammatibus ostendi potest. cuius
exemplum subieci, quo notius sit eum, cum sit sex syllabarum, adcrecere modo
una syllaba modo duabus, per tribrachyn scilicet pedem, sic,

huc ades, [o] Lyææ

Bassareus bicornis

Maenole bimater,

crine nitidus apto

luteis corymbis:

hedera te coronis

hasta viridis armet,

placidus ades ad aras.

Bacche Bacche Bacche.

Adscripta est discrepantia scripturae codicis Neapolitani IVA 11, qui olim Iani Parrhasii fuit. in iis quae a correctore codicis mutata erant priori scripturae C, emendationi correctoris c additum est. ex codice Parrhasii editio eiusdem Parrhasii Mediolani a. 1504 et duo apographa Vaticana ducta sunt, sicut exposui ind. lect. Ital. aest. a. 1880.

CAESII—METRIS om.	4 potest et constare <i>ut videtur</i>	habet ¹ ythiphalica
6 Bacche <i>ter scriptum est</i>	7 brachisyllabos	10 ithiphalicum
sic	16 menale	17 apte
	20 armet]	arma et
		12 cum sit] cum

4 habeat *Marius Victorinus* p. 92, 14 14 huc ades *Lyae Diomedes* p. 511, 30
16 *Maenole Parrhasius* 17 apto *L. Müllerus* post *Rutil. Namat.* p. 55 19 coronet
Müllerus 20 armet *Marius Victorinus* p. 92, 27

[De archebuleo metro] Archebuleus accepit nomen versus, non quod Archebulus eum invenerit. nam Stesichorus, antiquior illo poeta, et Ibycus et Pindarus et Simonides usi sunt eo, sed passim et promiscue. Archebulus autem quia carmen ex hoc uno genere composuit, archebuleum nominatum est. origo eius
5 herous hexametrus est, exemplum

tibi nascitur omne pecus, tibi crescit herba,
quem facies heroum hexametrum adiectis duabus syllabis sic,
nam tibi nascitur omne pecus, tibi crescit et herba.

est autem hic versus anapaesticus, quia, cum primus heroi hexametri dactylus
10 syllabam amittit, reliquae duae breves iungunt se longae insequenti et deinceps ceterae in eandem formulam veniunt. nec tantum heroo hexametro se iungit hic versus, sed etiam post tres anapaestos accedit ad trimetrum. nam possis eum sic componere,

tibi crescit herba, caelitum testor genus.

15 hic versus dactylicum melos summa cum voluptate aurium cludit, de quo, cum res coegerit, plura dicentur. est autem pentametrus, ex anapaestis constat fere pedibus, recipit spondeos, cluditur antibaccheo. de ultima syllaba, brevis an longa sit, iam supervacuum est admonere.

[De hipponacteis] Nunc ad Hipponacta veniamus, cuius de tetrametri unius
20 iambici genere, quia res exigebat, non suo loco diximus. hic auctor trimetron scazonta fecit, id est claudicantem, cuius lex talis est, ut proxima ultimae syllaba utique sit longa et pro iambo pede versus spondeo finiatur aut trochaeo, quoniam nihil interest, novissima syllaba brevis an longa sit. cuius exemplum (*Catull. 52, 2*)

25 sella in curuli struma Nonius sedet:
fac pro sedet sedit, erit scazon,

sella in curuli struma Nonius sedit.

rursus permutatione verborum et hunc facies iambicum rectum,

sella in curuli struma sedit Nonius,

30 et illum scazonta

sella in curuli Nonius sedet struma.

Codex Parrhasii 5 heroicus exametrus 9 cum om. 14 coelitum 15 dactyli
cum inele claudit' h. e. clauditur, *deleta a littera* 22 syllabae 26 fac] ac
28 faciet iambicum metrum rectum, *deleto e. metrum* 30 et illum scazonta nec excitatur
classico truci miles hoc autem

15 Dactyllici finem versus si cludat iambus, Hoc est pro longa brevis ut paenultima fiat, Auribus acciderit novitas inopina meleos *Terentianus Maurus 1920*

similiter eadem permutatio rectum iambicum faciet etiam illum scazonta,

nec excitatur classico truci miles,

nec excitatur classico miles truci.

hoc autem ita fieri observabimus, si aut ultimi duo pedes ex disyllabis absolutis
verbis constabunt, aut quartus semipes posterior cum insequente pede trisyllabum 5
perficit verbum, tamquam Nonius, utique autem sextus pes perfectum habeat disyl-
labon, tamquam sedit fecit dixit. sed cum facile rectus iambicus admittat quinto
loco spondeum, hic scazon pessimus erit, qui habuerit alium quinto loco quam
iambum; quo tamen sine religione usus est Hipponax. eius exemplum

nec excitatur classico miles rauco:

10

at si feceris

nec excitatur classico pedes rauco,

probabilem facies choliambum, de quo plura alias.

Idem fecit Hipponax in scazonte quadrato quam in trimetro, cuius exem-
plum est

15

pro pudor sella in curuli struma Nonius sedit;

item aliter

haesitat nec excitatur classico truci miles.

de quo plura dicere supervacuum est, cum omnia quaecumque accidunt trimetro
scazonti huic quoque accidere possint.

20

[De hendecasyllabo phalaecio] Venio nunc ad hendecasyllabum phalaecium,
qui ex simili causa ac plerique a cultore suo, non inventore, nomen accepit. nam
hic versus apud Sappho frequens est, cuius in quinto libro complures huius
generis et continuati et dispersi leguntur. huius hendecasyllabi varia divisio est
et omnis aut ex se efficiens aut ad aliquod pertinens metrum. sed prima vulgaris 25
quidem illa divisio, quae docet eum partem habere ab heroo, partem ex iambo,
cuius exemplum

castae Pierides meae Camenae.

ex heroo sic dividitur,

castae Pierides sonitum dedit aere canoro;

30

ex iambico,

meae Camenae caelitum testor genus.

Altera divisio est, cuius feceram mentionem, cum de epodo Callimachi dice-
rem hoc exemplo,

siccas ducite machinae carinas.

35

Codex Parrhasii 9 iambicum 11 fecerit 13 choriambum 15 hesitat
21 De hendecasyllabo Phalaecio hendecasyllabum phalaecium 22 causa aut plerique
24 hendecasyllabi constant 33 II Altera

quale est illud apud Horatium (*c. I 11, 1*), quod et ipsum ab Alcaeo sumpsit,
 tu ne quaesieris, scire nefas, quem mihi, quem tibi.
 hoc ipsum imminuendo paulatim tria haec metra quae rettuli manifestiora faciam,
 tu ne quaesieris quem mihi quem tibi:

hoc par est illi,

5

Maecenas atavis edite regibus.

alterum detraham choriambum, fiet

tu ne quaesieris tibi:

hoc par est illi,

intermissa Venus diu

10

et

castae Pierides meae.

[De priapeo metro] Ex hac divisione et priapeus nascitur versus, cuius exemplum apud Catullum

hunc lucum tibi dedico consecroque, Priape.

15

nam cum in duo commata versus hic dividatur, superius comma octo syllabarum est, insequens septem deminuta superioris commatis parte, ut si facias

mater saeva cupidinum mater saeva cupido.

sed adeo totus hic ex heroo venit hexametro, ut et apud Homerum nullo immutato verbo complures inveniantur priapei et apud Virgilium, quorum unum in praesentia posuimus, qui forte succurrit, credo et alios inveniri posse complures, (*Verg. g. III 6*)

cui non dictus Hylas puer et Latonia Delos.

quod apparet ita esse, quoniam ita huius versus exigit natura, ut inter duo commata exiguam pronuntiando interponas moram. nam 'cui non dictus Hylas puer' 25 par est huic, 'hunc lucum tibi dedico', sequens autem comma 'et Latonia Delos' huic, 'consecroque Priape'. non ignoro autem variari primas et secundas syllabas utriusque in priapeo commatis, ut modo ab iambo incipiat, modo a trochaeo, tamquam

hunc lucum tibi dedico consecroque, Priape,

30

libens hoc tibi dedico, libens, sancte Priape.

nam et hendecasyllabus, quem phalaecium vocamus, apud antiquos auctores eodem modo solebat incipere alias a spondeo, alias ab iambo, alias a trochaeo, ut apud Catullum [hendecasyllabus] a spondeo (*2, 1*)

Codex Parrhasii 1 Alceo 17 est] et 19 exametro 21 alio 25 nam
 cum versu cui seqq. coniunctum est non] no 28 commate 32 fellecium corr. fellecium

28 commatis *Gaisfordius*

passer deliciae meae puellae,

a trochaeo (1, 2)

arido modo pumice expolitum,

ab iambo (1, 4)

5 meas esse aliquid putare nugas.

quae omnia genera hendecasyllabi Catullus et Sappho et Anacreonta et alios auctores secutus non tamquam vitiosa vitavit, sed tamquam legitima inseruit. ex quibus quoniam priapeus nascitur, necesse est easdem habeat varietates.

Quarta divisio est hendecasyllabi talis,

10 castae quas veneramur o sorores.

nam priore commate Callimachus in epigrammatibus usus est et Bacchylides in carminibus et alii. heroi autem dactylici pars est hoc modo,

castae quas veneramur Olympia templa tenentes.

Quinta divisio est hendecasyllabi hoc exemplo,

15 castae Pierides novem sorores.

nam secundum primum spondeum insertus huic hendecasyllabo anapaestus ionicum sotadeum facit sic,

castae dociles Pierides novem sorores.

ex quo non est mirandum quod Varro in scenodidascalico phalaecion metron ioni-

20 cum trimetrum appellat, quidam ionicum minorem.

Sexta divisio est hoc exemplo,

cui dono lepidum novum libellum.

pars etenim prior 'cui dono' accedit heroo metro sic,

cui dono titulum Troiae qui primus ab oris.

25 reliqua pars hendecasyllabi, 'lepidum novum libellum', anacreonteon facit metron octo syllabarum iambicum ab anapaesto incipiens, quale est illud apud Laevium,

mea Vatiens amabo.

[De galliambo] Ex hoc nascitur galliambus repetito hoc metro, sed una syllaba detracta, ut habeat semipedem clausulam, quale est hoc,

30 mea Vatiens amabo,

ut faciat

Codex Parrhasii 10 o om. 11 epigrammatis corr. -tibus Bacchylides 12 par est
13 veneramus 19 scenodidascalico corr. cynodidascalico eadem manu ut videtur phalaecion
metrom 23 par est enim priori cui dono que accedit 24 qui primus ab oris a versu
separata sunt 25 anacreonteon 26 Laevium] Lepidum 28 De galliambo galliambus

10 veneramur o sorores *Santenus in Ter. Maur. p. 373* 12 pars est *Gaisfordius*
26 Laevius in *marginē apographi Vaticani adscriptum est.*

mea Vatiēna amabo, mea Vatiēna ama,
 et illud similiter
 lepidum novum libellum, lepidus novus liber.
 huic pares sunt apud Maecenatem
 ades, inquit, o Cybebe, fera montium dea, 5
 ades et sonante typano quate flexibile caput.
 sed quoniam hic versus, quod matri sacer est Idaeae, vibrare videatur, proximum
 ab ultimo pedem brachysyllabon fecerunt et Graeci et hic ipse Maecenas his quos
 modo rettuli proximum sic,
 latus horreat flagello, comitum chorus ululet, 10
 et Catullus (63, 2)
 Phrygium nemus citato cupide pede tetigit,
 et ille alterius auctoris,
 o qui chelyn canoram plectro regit Italo:
 ut si facias illum ex Laeviano metro ad hanc legem, 15
 mea Vatiēna amabo, mea cura, mea Venus.
 Catullus in anacreonteo * 'ades inquit o Cybebe'. potest adhuc fieri crispior, si
 pro uno iambo brachysyllabon posuerimus in hunc modum,
 mea vita, mea voluptas, mea cura, meus amor.
 hic versus habet primum pedem anapaestum, secundum saepe iambum, non num- 20
 quam tribrachyn, tertium iambum, semipedem accipit medium, quia ex duobus
 commatibus constat; sequens comma accipit pariambum, trochaeum, brachysyllabum,
 semipede cluditur. siquis autem quiesierit, quid ita, cum sit galliambicus versus,
 iambici quoque nomen acceperit, hoc versu, qui est apud Maecenatem, lecto intel-
 leget eum ex iambico quoque trimetro nasci, 25
 hic nymp̄a cingit omnis Acheloum senem.
 adice syllabam Acheloo, fit galliambicus sic,
 hic nymp̄a cingit omnis Acheloinum senem.

Codex Parrhasii 5 Cybele 6 tympano 7 quod matris acer est deae rubro colore
 quasi versus scripta sunt 8 pede brachysyllabon 9 proximum sic coniuncta sunt cum
 cornu 12 citato] cito pede om. 14 chelym 15 illud, sed d. corrigendo scriptum est
 ex leviano 17 Cybele corr. Cybebe 18 brachysyllabon 22 brachysyllabum
 23 galiambicus 24 intelliget 27 galiambicus

6 typano L. Müllerus de re metr. poet. lat. p. 159 7 Adeo ut frequenter illum
 prope ab ultimo pedem, Mage quo sonus vibretur, studeant dare tribrachym Terentianus
 Maurus 2892 matri sacer est Ideae Parrhasius 14 regis L. Müllerus post Rutil.
 Namat. p. 56 17 lacuna quam indicavi excidit exemplum anacreontei Catullianum cum solutione
 longae syllabae

esse autem huic metro cognationem cum sotadeo cognoscamus hinc licet, quia
facta translatione modica et sotadeus qui fuit transit in galliambum et eodem
modo galliambus in sotadeum. ex galliambo in sotadeum sic,

Phrygium nemus citato cupide pede tetigit,
5 Phrygium cupide *pede* tetigit nemus citato:

contra

Galli timidi semianimes tergora versant,
Galli tergora versant timidi semianimes.

Septima divisio hendecasyllabi talis est,

10 vivis ludis habes amas amaris.

nam quattuor syllabis prioribus detractis, quae accedere possunt heroo incipienti
cullibet, relinquitur 'habes amas amaris', par anacreonteo metro, quod est sylla-
barum septem. constat ex tribus iambis et semipede: particula est posterior hip-
ponactei versus iambici quadrati, quem dixi a comicis antiquis et latinis et grae-
15 cis interponi frequentissime sic,

quid maestus incedis Micon? habes amas amaris.

Puto me satis diligenter persecutum hendecasyllabi singulos articulos, ut
ostenderem, cum quot metris ei quaedam necessitudo contingeret.

[De philicio metro] Philicius versus ex duplici pede constat, quem bacchicon
20 musici, choriambicon grammatici vocant, habet longam et duas breves et longam,
id est trochaeum et iambum. hoc autem Philicus conscripsit hymnos Cereri et
Liberæ, tali genere metri. quod scilicet † est acris salis et arcanæ deorum
venerationi credidit convenire. apud nostros hoc metrum non reperio. exemplum
eius tale est,

25 frugiferae sacra deae quae colitis mystica iunctaeque Iovi nefasto.
hunc hexametrum ex numero bacchico composuit Philicus, quo usus est etiam
Archebulus, de quo auctore supra rettuli; clusit autem antibaccheo. numerus hic
frequens est apud lyricos et praecipue apud Alcaeum, Sappho, Anacreonta. nas-
citur tamen et hic ab heroo, quia dactylo primo, qui constat ex longa et duabus
30 brevibus, si iunxeris sequentis dactyli vel spondei syllabam primam, facies chori-
am-

Codex Parrhasii 2 galiambum 3 galiambus galiambo sic] Hinc cum versu
coniunctum 5 pede om. 16 mestus 19 De phalecio metro Phalecus versus
21 Philicus] Philicius 22 Liberæ] libero acris] acris corr. acris arcane
23 repperio 25 mistica Iovi nefasto a versu separata sunt 26 Philicius
28 Alcæum 29 quia] quasi

19 Philicus *Naekius opusc. philol. v. I p. 30* 22 Liberæ *Salmasius in Simmiae*
alas p. 185 quod scilicet et sacris aris et arcanæ *Hauptius opusc. v. 111 p. 632*, quod
scilicet sacricolis et arcanæ *Hensius de Iuba p. 66*

bum hoc modo, 'arma virum', et insequenti versu 'Italiam'. adsumam pentametrum heroum, qui habet dactylos primos duos, velut hunc, (*Prop. I 1, 2*)

unde meus veniat mollis in ora liber:

adiectis duabus syllabis longis facies choriambicum ex heroo pentametro sic.

unde meus *nunc* veniat mollis in haec ora liber,

5

et (*Tib. I 1, 4*)

dum meus assiduo luceat igne focus

sic,

dum meus hic assiduo luceat hoc igne focus.

[De paeonico metro] Paeonicus versus quadratus ab Aristophane comico compositus est ex eo paeone, qui constat longa syllaba et tribus brevibus. cluditur autem cretico, qui et ipse cum sit eiusdem generis et temporum totidem quot ille, una parciore syllaba est, ne, si fluat eodem numero, rhythmos, non metrum fiat. huius exemplum

egregia percoluit ingenia musici,

15

carminis in ore tenet ingenium*

sic Tiberis implacidus in maria labitur.

[De proceleumatico] Proceleumaticus constat ex duobus pariambris, id est quattuor brevibus syllabis, cuius exemplum et in pedum demonstratione posui et nunc referam.

20

sedet ibi Bromia domita pede mulier,

modo pecora rapida caper agitat humi,

caput inanime tepet avida neque manus.

habet hic versus proceleumaticos tres, quartum pariambrum, semipede cluditur, ita ut detracta proceleumatico syllaba in tribrachyn cadat et insistat, ne, ut dixi, 25 numerus sit, non metrum.

[De saturnio versu] De saturnio versu dicendum est, quem nostri existimaverunt proprium esse Italicae regionis, sed falluntur. a Graecis enim varie et multis modis tractatus est, non solum a comicis, sed etiam a tragicis. nostri autem antiqui, ut vere dicam quod apparet, usi sunt eo non observata lege nec 30

Codex Parrhasii 1 ex insequenti 2 habet dactylicos primos duos adiectis duabus syllabis longis facies choriambicum velut hunc unde meus veniat mollis in ora liber velut hunc ex heroo pentametro sic: unde meus veniat mollis in haec ora liber et dum meus 9 Deum (*corr.* Dum) meus hic 10 De paeonico metro Peonicus versus 11 paeone 12 cum sit] constat quot] quod 13 est ne si] sit nisi rytmos rhythmos, *sed delete* rytmos 14 fiat] fiet 16 in ore] more 21 sed tibi sede tibi Bromia devata pede, *sed delete* sed tibi 29 multis] multis

15 *fortasse* musice 16 *lacunam qua exitus versus mutilatus est indicavi* 30 nec uno genere custodito, sed praeterquam quod durissimos fecerunt *Marius Victorinus p. 139, 4*

uno genere custodito, ut inter se consentiant versus, sed praeterquam quod durissimos fecerunt, etiam alios breviores, alios longiores inseruerunt, ut vix invenerim apud Naevium quos pro exemplo ponerem. apud Euripidem et Callimachum et quosdam antiquae comoediae scriptores tale inveni genus,

5 turdis edacibus dolos comparas amice;

apud Archilochum tale,

quem non rationis egentem vicit Archimedes,

et tertium genus,

consulto producit eum quo sit impudentior.

10 apud nostros autem in tabulis antiquis, quas triumphaturi duces in Capitolio figebant victoriaeque suae titulum saturniis versibus prosequabantur, talia repperi exempla: ex Regilli tabula (*Liv. 40, 52*)

duello magno dirimendo regibus subigendis,

qui est subsimilis ei quem paulo ante posui,

15 consulto producit eum quo sit impudentior;

in Acilii Glabronis tabula

fundit fugat prosternit maximas legiones.

apud Naevium poetam hos repperi idoneos,

ferunt pulchros crateras aureas lepistas,

20 et alio loco

novem Iovis concordēs filiae sorores.

sed ex omnibus istis, qui sunt asperrimi et ad demonstrandum minime accommodati, optimus est quem Metelli proposuerunt de Naevio aliquotiens ab eo versibus lacessiti,

malum dabunt Metelli Naevio poetae.

25 hic enim saturnius constat ex hipponactei quadrati iambici posteriore commate et phallico metro. hipponactei quadrati exemplum

quid immerentibus nocēs, quid invides amicis?

nam 'malum dabunt Metelli' simile est illi, 'quid invides amicis', cui detracta syllaba prima facit phallicon metrum, 'invides amicis'. ex quibus compositus est

30 hic saturnius, ut sit par huic,

quid invides amicis, invides amicis,

<i>Codex Parrhasii</i>	1 custodita inter se	consonantiant corr. consentiant	praeter-
quam] praeter	3 Nevium	Calimachum	4 comediae
est	16 in Achilii tabula	Glabronis tabula, sed deleta in priore loco tabula	14 quem bis scriptum
19 crateras] pateras	aureas] aereas	23 Nevio	24 Nevio
29 phallecon			26 phalleco

19 ferunt pulchras creterras aureas lepistas *Marius Victorinus p. 139, & Plotius p. 531, 15.*
 26 phallico *Santenius in Ter. Maur. p. 359*

hoc modo,

malum dabunt Metelli Naevio poetae.

[De reliquis Horatii metris] Nunc reliqua metra Horatii, quae nondum attigi, persequi volo.

Iam satis terris nivis atque dirae
grandinis misit pater et rubente
dextera sacras iaculatus arcēs
terrui urbem. 5

hendecasyllabus sapphicus fiet phalaecius immutato ordine (*Hor. c. I, 20, 1*),
vile potabis modicis Sabinum* 10

hoc metrum tria cola habet paria, quartum brevem clausulam. sumptum est ab Alcaeo; Sappho quoque frequenter eo utitur. monostropha vocantur haec carmina, quia ad primam strophē cetera respondent nullo interveniente epodo, qui cum a prima strophe differat, faciat eam quam musici et grammatici triadem nominant. composita autem cola huius carminis singula ex duobus commatibus, quorum quod 15 antecedit ex archilocheo quadrato nascitur sic,

iam satis terris magisque genibus haerebo tuis:

hoc enim par est huic,

† nam ita est, magis magisque genibus haerebo tuis.

sequens comma trimetri iambici primam habet partem; componitur sic, 20
nivis atque dirae genibus haerebo tuis,

ut sit par huic,

magis magisque genibus haerebo tuis.

clausula strophes huius haec est,

terrui urbem, 25

quae nascitur ab heroo hexametro sic,

arma virumque cano Troiae qui terrui urbem.

nam 'primus ab oris', pro quo hanc clausulam posui, par est huic non tantum

Codex Parrhasii 2 Nevio 9 phalaeceus 11 quartam 12 Alceo 13 caetera
13 cum om. 14 strofe tria denominant 17 herebo, item postea 19 nam
ita est a versu separata sunt 20 componitur cum iambico sic, sed deletis cum iambico
28 pro qua

9 apud eundem 'nota quae sedes fuerat columbis', ex quo hendecasyllabus, sed non phalaecius, figurabitur ita, 'quae sedes fuerat nota columbis': item 'vile potabis modicis Sabinum', 'potabis modicis vile Sabinum' *Marius Victorinus p. 157, 17. lacunam, qua hendecasyllabus mutatione factus excidit, indicavi. sed praeterea plura de similitudine hendecasyllabi sapphici et phalaecii omissa sunt.* 13 qui cum a prima strophe — grammatici τριὰς nominant *Christians Sitzungsberichte d. bayer. Akad. 1868, p. 41* 19 nam ita est] fortasse clau-
mitans

numero, sed etiam pedibus: constat enim ex dactylo et spondeo. quae clausulae et per se repetitae et inter se iunctae anapaesticon metron efficiunt sic,

- terrui urbem primus ab oris,
 inclyte parva praedite patria
 5 nomine celebri claroque potens.

Alterum carmen (15)

- quis multa gracilis te puer in rosa
 perfusus liquidis urget odoribus
 grato, Pyrrha, sub antro?
 10 cui flavam religas comam?

prima duo cola paria sunt,

Maecenas atavis edite regibus;
 duo commata quae subsequuntur priapei sunt versus, ut iam docui, sed praepostere posita, quorum ordo hic est,

- 15 cui flavam religas comam grato, Pyrrha, sub antro,
 hunc lucum tibi dedico consecroque, Priape.

[De hendecasyllabo alcaico] Tertium genus carminis est (19)

- vides ut alta stet nive candidum
 Soracte, nec iam sustineant onus
 20 silvae laborantes, geluque
 flumina constiterint acuto.

primum et secundum colon paria sunt. constant singula ex duobus commatibus, quorum quod antecedit ex trimetro iambico sumptum est et cum eo compositum sic,

vides ut alta genibus haerebo tuis.

- 25 quod sequitur comma 'stet nive candidum' ex hemistichio pentametri heroi delibata syllaba compositum est: reddita enim syllaba fit tale, 'stet nive candidulum'. potest etiam videri pars metri illius extrema, quod est tale,

Maecenas atavis edite regibus,

de quo iam disputavimus, ut hoc ita cum illo iungatur,

- 30 Maecenas atavis stet nive candidum.

constat enim hoc comma ex choriambo, quem faciunt iuncti trochaeus et iambus, et iambo. ita facile convenit et cum choriambico metro, quod bacchicon musici vocant, quale est

Codex Parrhasii 3 terruit urbem primus ab oris inclyte parva praedite patria terruit urbem primus ab oris nomine 6 Alterum carmen in textu omisum, sed eadem manu in margine adscriptum est 16 consecro commendoque Priape 17 De endecasyllabo Calcaeo 22 et] est 25 quod om. ex] et 26 stet] set 32 et iambo] ex iambo bacchion

Maecenas atavis edite regibus.

sed qui altius haec non perspexerunt grammatici, hoc putant metrum de curtato pentametro factum, ut reddita syllaba fiat [pentametrum] tale,

Maecenas atavis edite remigibus;

itemque versum illum (*c. I 4, 1*),

5

solvitur acris hiems grata vice veris et favoni,
non ex duobus metris compositum putant, ut, cum de Archilocho loquebar, ostendi,
qui tetrametro heroo phallicum metrum iunxit, sed hexametrum maiorem syllaba
vocant. tertium colon,

silvae laborantes geluque,

10

ex trimetro iambico factum est detractis ei tribus syllabis: adice enim ei rursus
tres syllabas, longam brevem et longam, id est semipedem et iambum, fiet
trimetrus,

silvae laborantes geluque frigido.

rursus detrahe syllabam huic colo ultimam, fiet

15

silvae laborantes gelu,

qui est epodus ex trimetro par illi (*epod. 2, 10*),

altas maritat populos.

nam quem ad modum * si adieceris idem nomen, erit probabilis trimetrus,

silvae laborantes gelu Simonides.

20

quartum colon est

flumina constiterint acuto.

haec clausula huius strophes facta est ex tetrametro epodo, cuius auctor Archi-
lochos: exemplum subieci (*c. I 7, 2*)

aut Ephesum bimariseve Corinthi:

25

sic,

flumina constiterint et acuto.

nam sive praeposueris duos dactylos pedes sive subieceris, hexametrus herous est:
praepositis pedibus sic,

<i>Codex Parrhasii</i>	2 persperunt	8 phalecum	12 tres syllabas id est semipedem
	15 ultima	28 exametrus	

2 perspexerunt *Parrhasius* 8 phallicum *Gaisfordius* 19 lacunam indicavi,
qua exemplum trimetri iambici ex dimetro facti excidit, nam quem ad modum, si adieceris huic
Simonides, trimetrum complebis, 'altas maritat populos Simonides', ita ille, si adieceris idem
nomen, erit probabilis trimetrus, silvae *sqq.*: cf. *Mar. Victor. p. 137, 20* 23 ex tetra-
metro epodo] cf. *Mar. Victor. p. 166, 28* heroi tetrametri archilochii metrum implebit, tam-
quam 'flumina constiterint et acuto', ex quo supra epodum inductum ostendimus sic, 'aut
Epheson bimariseve Corinthi'.

praecipitataque flumina constiterint *et* acuto,
subiectis pedibus sic,

flumina constiterint et acuto frigoris ictu.

sed detrahitur epodo syllaba, ut fiat conveniens clausula sic,

5 flumina constiterint acuto.

archebuleo quoque metro si detraxeris primum pedem, qui est anapaestus aut spondeus, et proximas ei duas breves, id est semipedem, reliquum erit par huic clausulae. sic autem divides,

neque nubila nec veteres agitantur orni:

10 nec veteres agitantur orni

par est huic,

flumina constiterint acuto.

hoc quoque carminis genus ab Alcaeo lyricus noster accepit.

Quartum metron est Horatii, de quo nihil adhuc diximus (I 8),

15 Lydia, dic, per omnes

te deos oro, Sybarim cur properas amando.

quod metron et ipse Horatius ignorando quale esset laboriosa observatione semel omnino facere conatus est, et in eo tamen parum decenter erravit. nam fecit illud asperius uno immutato pede. quod si scisset choriambicon esse et habere

20 clausulas certas, non *in* illam salebram incidisset. nam primum comma ex choriambo et antibacchio compositum est, 'Lydia dic per omnes'. secundum colon, quod est longius, tres habet choriambos et unum antibacchium, scilicet clausulae gratia, quod metron Alcaeus sic ordinavit, homo in musicis exercitissimus. at Horatius primum choriambum durissimum fecit pro iambo spondeum infulciendo
25 sic, 'hoc deos vere Sybarim'. nam si secutus esset Alcaeum, sic ordinasset, 'hoc dea vere'. error tamen illius habet excusationem, quod in ea perseveravit lege, quam ipse sibi aliquo casu fecerat, usque ad ultimam *asmatis* partem non mutando.

Restat unum genus carminis, de quo nihil adhuc diximus (II 18),

non ebur neque aureum

30 mea renidet in domo lacunar.

et hoc sumptum ab Alcaeo et ab illo tractatum frequenter et ab Horatio semel

Codex Parrhasii 1 precipitataque et om. 6 archibuleo 10 nec veteres
agitantur orni *semel scriptum est* 13 Alceo 18 nam] unam *corr.* nam 19 quod] quo
coriambicon 20 in om. 23 Alceus 25 sibirim Alceum 27 asmatis om.
32 Alceo

1 praecipitataque *Gaisfordius* 19 quod si *Parrhasius* 20 non in illam
Parrhasius 27 usque ad ultimam asmatis partem *Marius Victorinus p. 166, 8.*

omnino compositum. est autem iambicum, et primum quidem comma cum trimetro versu iungitur sic,

beatus ille non ebur neque aureum.

insequens autem metrum archilocheum iambicon curtum habet, cuius exemplum (*c. I 4, 2*)

trahuntque siccas machinae carinas,

5

sic et hoc,

mea renidet in domo lacunar.

Omnia me metra Horatiana persecutum existimo. illud in totum naturam metrorum cognoscere volentes possum admonere, etiamsi non omnia comprehendere, quaecumque apud graecos poetas possunt inveniri metra, quia sunt apud lyricos 10 et tragicos et comicos innumerabiles figurae compositionum, tantum me tamen hoc libro consecutum, quem et paucis composui diebus et memoria tantum modo adiuvente, ut quodcumque metrum novum aliquis se invenisse iudicaret, ad haec quae enumeravi utique referatur, cum omnia metra variantur aut adiectione aut detractioe aut concinnatione aut permutatione. esse et alias species non ignoro, 15 sed hae sunt praestantissimae. adiectione ita,

solvitur acris hiems grata vice veris et favoni;

accessit enim hero metro syllaba, quae versum faceret longiorem: detractioe, tamquam

trahuntque siccas machinae carinas;

20

detracta enim trimetro syllaba fecit illum minorem: concinnatione, tamquam

iam satis terris nivis atque dirae;

pars enim tetrametri prior cum prioris trimetri parte commissa est: permutatione, tamquam (*epod. 13, 4*)

occasionem de die dumque virent genua;

25

nam cum Archilochus hero partem priorem cum iambici prioris parte commiserit, ita ut antecederet herous in hunc modum (*epod. 11, 2*),

scribere versiculos amore percussum gravi,

Horatius immutavit, ut antecederet iambici pars, sequeretur hero sic,

amore percussum gravi scribere versiculos:

30

et cum ex galliambo sotadeus fit, ex sotadeo galliambus, ut iam demonstravi.

Habet autem metrorum contemplatio, si exercitatio accessit, in cognoscendo voluptatem, cum et quaecumque dicuntur metra celeriter intellegamus unde sint et

Codex Parrhasii 4 archiloceum 6 sic om. 10 quia] quae lyricos tragicos
13 aliqui 14 enumeri 15 esse alias 31 galliambo corr. galliambo 33 que-
cumque 33 intelligamus

10 lyricos et tragicos *Marius Victorinus p. 173, 20* 14 enumeravi *Parrhasius*
32 summam in cognoscendo voluptatem *Marius Victorinus p. 100, 18*

qua ratione composita, et multa ipsi nova excogitare possimus. nam si locus ille Archimedeus, *qui* quattuordecim eboreas lamellas, quarum varii anguli sunt, in quadratam formam inclusas habet, componentibus nobis aliter atque aliter modo galeam, modo sicam, alias columnam, alias navem figurat et innumerabiles efficit
 5 species, solebatque nobis pueris hic locus ad confirmandam memoriam prodesse plurimum, quanto maiorem potest nobis adferre voluptatem quantoque plenior utilitatem carmina inter manus habentibus metrorum varia tractatio, cum subinde apud poetas ea quae fallunt imperitos metra inserta numeris et intermixta carminibus hac arteprehendimus? de quibus in his libris explicabimus, quos
 10 de melicis poetis et de tragicis choris scripturi videmur, quibus necesse erit etiam graeca interponere exempla, quod ne faceremus in hoc libro laboravimus. nam si volumus de omni ratione carminum dicere, necesse est ad eorum copias manus porrigamus, qui cum essent non tantum poetae perfectissimi sed etiam musici, sine magno labore praeparatis utebantur facultatibus.

Codex Parrhasii 2 ille] illae

qui om.

9 hac parte

ATILII FORTVNATIANI ARS

Etsi scio te omni studio atque virtute in hoc maxime laborare, ut oratorem te perfici velis, et hoc unum in animo volvere, quo avo et quo patre sis natus, et dies noctesque insistere, ut eloquentia senatoriam cumules dignitatem (quid enim pulchrius disertissimo praetore? aut quid sublimius eloquentissimo consule?), 5 tamen arbitror ab illa virtutum omnium via aliquando in deverticula flectendum discendumque esse praeterea aliquid, pedetemptim tamen et tantum, quantum oratorem et non valeat avocare et possit ornare. cogita enim te de omnibus bonis artibus indicaturum et, quanto dignitate omnes homines anteire, tanto scientia debere praestare. accipe igitur Horatiana metra, quae saepius flagitasti. nam quid 10 refert hunc poetam imitari, tenere, diligere, si non omnes virtutes eius penitus cognoveris? quare necessario altius et ab ovo mihi, quod aiunt, repetenda res est, ut de metris ipsis principalibus ante praecurram, quo magis haec quibus intendimus in aperto esse possint. sed, ut ille ait (*Sall. Catil. c. 4*), 'carptim, uti quaeque memoria digna videbantur', de multis auctoribus excepta perscripsi. 15 quod si omnia velis cognoscere et nomina et genera metrorum, cum tibi ab oratoria otium fuerit, veteres legemus, id est, ut ait Lucilius, archetypha, unde haec sunt omnia nata.

DE LITTERIS VOCALIBVS

Igitur ut a certo initio auspicemur, de litteris vocalibus pauca dicam, simul 20 ne onerare te videar, cum artem grammaticam et intellexeris apud me et memoriae mandaveris diligenter, praesertim cum satis meminero me tibi omnem summam

Adscripta est discrepantia scripturae codicis Neapolitani IVA 11, qui olim Iani Parrhasii fuit. in iis quae a correctore codicis mutata erant priori scripturae C, emendationi correctoris additum est.

ATILII FORTVNATIANI ARS om. 4 et ante dies om. 10 flagitasti corr.
flagitasti 11 poenitus 12 ab ovo] a vivo 13 per praecurram, sed per deletum
15 uti quaeque] utique que 17 Lucillius archeotypha 20 ut om. 22 meminero
corr. — im

9 anteieris *Putechius* 12 ab ovo *Putechius* 17 legemus] lege *Parrhasius. fortasse*
lege musicos archetypha *Parrhasius. fortasse* archetypos 20 Igitur ut a certo *Parrhasius*

metrorum breuitate pollicitum. ergo omissis omnibus quae iam nostri admonendus es vocales nostras dichronas esse, *id est* et produci et corrîpi. apud Graecos enim accepisti separatim natura longas, natura breues et dichronas.

DE CONSONANTIBVS

5 De consonantibus hoc velim te diligenter tenere, esse apud nos quaedam elementa, quae minus virium habeant et sic in pronuntiatione, ut ita dixerim, liquescant atque solvantur, ut positione longam facere non possint, et sunt l m n r (haec Graeci hygra appellant, λ μ ν ρ), ne forte verum illum (*Verg. A. IV 1*) contra rationem putes factum,

10 at regina gravi iandudum saucia cura,
nam in illo pede, qui est ginagra, g littera consonantis vim tenet, r pro nulla habetur et hygra accipi debet in secundo loco posita, id est cum alia consonans vocali propior praecedat. ceterum si aliqua harum litterarum primum locum teneat, id est prope vocalem sit, consonans accipi debet. item cum metri necessitas
15 exigit, consonantes habentur.

DE SYLLABIS

Syllaba est litterarum consensus per vocalem vel vocales comprehensus. aliquando tamen unam vocalem pro syllaba positam abusive syllabam vocamus. syllaba enim a Graecis dicitur ἀπὸ τοῦ συλλαμβάνειν τὰ στοιχεῖα. syllabae
20 aut breues sunt aut longae. breues efficit correpta vocalis. longae autem duobus modis fiunt, aut natura aut positione: natura, cum vocalis extenditur: positione fiunt modis sex, cum aut duae consonantes in eadem syllaba vocalem sequuntur, ut ars; aut in duas syllabas separatae, ut arcus; aut cum duplex littera in eadem syllaba est, ut nux, aut in sequenti, ut axis; aut cum sequuntur i vel v loco
25 consonantium positae praecedente alia consonante, ut (*Verg. A. I 36*)

cum Iuno aeternum servans sub pectore vulnus
et (*Verg. A. XI 841*)

o nimium, virgo, nimium crudele luisti
supplicium.

30 brevis syllaba tempus unum habet, longa, sive natura sive positione fuerit, duo.

Codex Parchasii 2 dichronos esse et produci 7 et sunt, ut videtur, quoniam ei non certo apparuit 8 ygra nec forte 11 gina gravi corr. gina gra g 12 ygra
13 eorum corr. harum 19 τὰς τοιγὰς 23 ut ante ars om. aut in duas
syllabas hinc scripta sunt 28 luisti] uti 29 supplicium deleta posteriore loco p

2 dichronas esse *Parchasius* 17 consensus] fortasse concursus 23 sequuntur ut
ars *Parchasius*

DE PEDIBVS

Pedes simplices fiunt duabus vel tribus syllabis a sublatione in depositionem certis temporibus terminatis, paucissimis duobus, plurimis sex. sunt autem hi universi pedes duodecim. ex his disyllabi quattuor, pyrrichius ex duabus brevibus, spondeus ex duabus longis, iambus ex brevi et longa, trochaeus, quem quidam 5 chorion appellant, ex longa et brevi; trisyllabi octo, dactylus ex longa et duabus brevibus, anapaestus ex duabus brevibus et longa, creticus ex longa et brevi et longa, amphibrachys ex brevi et longa et brevi, bacchius ex duabus longis et brevi, antibacchius ex brevi et duabus longis, molossus ex tribus longis, tribrachys ex tribus brevibus. igitur simplices duplicati faciunt compositos pedes sexdecim, 10 qui sunt hi, ex spondeo et pyrrichio ionicus ἀπὸ μείζονος, ex pyrrichio et spondeo ionicus ἀπ' ἐλάσσονος, ex chorio et iambo choriambus, ex iambo et chorio antispastus, ex trochaeo et pyrrichio paeon πρῶτος, ex iambo et pyrrichio paeon δεύτερος, ex pyrrichio et trochaeo paeon τρίτος, ex pyrrichio et iambo paeon τέταρτος, ex duobus trochaeis ditrochaeus, ex duobus iambis διπλοῦς iambus, ex 15 duobus spondeis dispondeus, ex duobus pyrrichiis proceleumaticus, ex iambo et spondeo epitritus πρῶτος, ex trochaeo et spondeo epitritus δεύτερος, ex spondeo et iambo epitritus tertius, ex spondeo et trochaeo epitritus quartus. ergo cum unus pes simplex bis positus compositum pedem fecerit, graece συζυγία, latine coniugatio dicitur. haec autem, cum duos similes pedes iungit, tautopodia, cum 20 diversos, dipodia appellatur. hi sunt qui in usum [excepto dactylo] omnium carminum veniunt, qui gressibus alternatis quasi incedunt per versus et moventur. hic est motus et ingressio, quam Graeci basin appellant: de sublatione constat et positione, quae et thesis dicitur, ut est 'armavi': ar sublatio est temporum duum, mavi positio temporum duum. pedes qui ex utraque parte paria tempora 25 habent ἄρτιοι et ἴσοι, qui inaequalia πέρισσοι et πάρισσοι appellantur.

Codex Parrhasii 2 fiunt| sunt 4 quattuor| illi 5 trocheus *constanter* 8 ex brevi et longa| ex brevi longa ex duabus| a duabus 9 antibacchus 10 sexdecim] sexs 13 ex iambo et pyrrichio] ex ^{iambo} pyrrichio et trocheo 14 et trochaeo *om.* 15 ditrochius 16 dispondius pyrrichis *corr.* — iis 17 πρῶτος ex trochaeo et spondeo epitritos *om.* 21 diversos pedes dipodia, *sed* pedes *deletum* post hi sunt *duorum litterarum spatium relictum est* 22 alternati perversus moventur 24 ut ante est *om.* 25 positio] depositio 26 habent aptiōlaetici quo inaequalia pepisos (*corr.* pepissos) et parisoi appellantur

2 pedes simplices fiunt *Putechius* 9 antibachius *Parrhasius* 21 *fortasse* hi sunt qui in usum omnium carminum veniunt, qui excepto dactylo gressibus alternatis 22 alternatis *Parrhasius* 23 constant *Parrhasius*. *fortasse* hic motus et ingressio — de sublatione constat 26 ἄρτιοι et ἴσοι *Gaisfordius* qui inaequalia perissi et parisoi *Parrhasius*

rythmus et in corporali motu. cum enim histrio indecenter signum aliquod expressit, arhythmos dicimus, *cum* decenter, eurythmos. item si fuerit aequalitas corporis modice temperata, eurythmos, inaequalis vero et toris quibusdam confusa arhythmos appellatur, unde Vergilius (*g. III 54*) 'tum longo nullus lateri modus'. toris enim extantibus et interrumpentibus latera arythma latera sunt facta. 5

DE COLO ET COMMATE

Colon est pars sive partes versus integris pedibus impletae, ut (*Verg. A. XII 2*) 'defecisse videt sua'; habet enim tres pedes integros: comma pars versus sive partes imperfectae, ut 'arma virumque cano'; habet enim duos integros pedes et dimidium. et colon dictum quasi a corpore abscisum integrum membrum, 10 comma vero quasi trunca pars membri a corpore amputata.

Nunc dicere aggrediar metra principalia, quae a Graecis prototypa et arche-gona dicuntur. cetera enim ex his nata sunt, quae mutilata per cola et commata aut partibus adglutinantur similibus aut sola ponuntur, et sumunt vel a pedibus nomina ex quibus constant, ut dactylica *et* anapaestica; vel ab inventoribus, ut 15 phalaecia et sotadica; vel ab iis qui ea maxime frequentarunt, ut aristophania et asclepiadia; aut ab usu, ut priapea; aut a numero syllabarum, ut hendecasyllaba, aut a numero pedum, ut versus senarios dicimus, aut a numero syzygiarum, ut trimetros et tetrametros dicimus, aut a passionibus, ut coluros et scazontas, aut a tempore, ut saturnios, quod eo tempore primum in Italia usurpati sunt, quo Sa- 20 turnia urbs erat. igitur originalia sunt, ut dixi, numero octo, quae omnia proprio suo pede consistunt, unde nomina acceperunt, et sunt haec, dactylicum, anapaesticum, iambicum, trochaicum, ionicum ἀπὸ μετρίζοντος, ionicum ἀπὸ ἐλάσσοντος, choriambicum, antispasticum. his quidam adiciunt proceleumaticum et paeonicum, quae possunt videri non inter prototypa ponenda, sed inter illa quae ex proto- 25 typis nascuntur. sed nos post octo prototypa haec duo coniungemus.

Codex Parrhasii 2 cum posteriore loco om. 3 toris quibusdam confussa 10 a corporea abscissum 12 utrum aggrediar an aggredior scriptam sit non satis certo apparet 12 archegona C archigona c 13 per cola per colo 14 similibus sibi 15 et post dactylica om. C, add. c 16 phaleca et sotadica C phalecia vel sotadica c 17 endecasyllaba 18 aut numero syzygiarum ut ante trimetros om. C, add. c 20 eo tempore C eodem tempore c 24 antispasticum cum C, sed cum deletum c adiciunt C adiciunt c paeonicum

3 fortasse inaequalis vero species 12 ante Nunc inscriptio de metris principalibus octo videtur omissa esse 18 aut a numero syzygiarum Parrhasius

DE DACTYLICO

Dactylicum metrum dictum, quod ex omnibus dactylis constat. [sed melius sonat versus dactylicus hexameter, si catalecticus fiat, hoc est si disyllabum pedem in ultimo habent, ut est (*Verg. Aen. IX 500*)

- 5 at luba terribilem sonitum procal aere canoro]
- sed admissus in societatem dactyli spondens, scilicet propter temporum similem potestatem, heroium fecit. volunt enim heroium illo distare a dactylico, quod dactylicus ex dactylo solo sit, herois et ex spondeo. [et] hexametrum autem et heroium volunt ab eo dictum, vel quod heroium facta primus Homeros hoc verso cecinerit, vel quod vetustissimus et ante omnes primus fuerit hic versus (heroica enim vetera et antiqua dixerunt), vel quod hoc magna et sobria canantur, ut heroes magni et sobrii. idem et epicus dicitur, quod sermonum capax, et quod per eius pedes simplicius et facilius verba eant atque decurrant, ἀπὸ τοῦ ἐπεσθῆαι. hunc Ennius longum vocat, Graeci delphicum, quia hoc genere metri Phemonoe, 10 Apollinis vates, vaticinata est, et pythicum a Pythone. nam cum arcum in eum Apollo intenderet, hoc verso eum nymphe hortatae dicuntur. hexameter autem dictus, quod sex metris, hoc est sex pedibus, feritur. idem tamen, qui herois, etiam dactylicus nominatur, quamvis inveniri possit qui omnes spondeos habeat. recipit, ut dixi, pedes dactylum et spondeum omnibus in locis indifferenter, aliquando 20 in ultimo et trochaicum. omnis enim ultima syllaba in verso adiaphoros erit. item diligenter attende quod omnis syllaba, quae partem orationis finit, in omni verso similiter indifferenter accipitur, ut est (*Verg. georg. III 189*)

invalidus etiamque tremens, etiam insecus aevit

- 25 dus syllaba indifferens. maximus qui est versus, syllabas habet XVII, ut (*Verg. Aen. IX 503*)

Codex Puerlani 3 exámetro 8 et exámetro 9 quod heroium facta 10 heroici enim
12 epicus in margine c. *Episcopus C* 13 πειππει 14 delphicum] Deliaicum
C Deliaicum in margine c. metri om. phemonoe 16 exámetro 17 quod ex metris
18 etiam] iam et dactylicus 24 habet XVI

8 et ante hexametrum deleti *Putschius* 9 heroium facta *Purchsius* 10 heroici enim *Purchsius*
11 fortasse canantur et heroes 14 delphicum *Fabricius bibl. græc. v. I p. 154 et Nockius Chœril. Sam. quæ supers. p. 263. idem voluisse videtur correctur codicis Vaticanæ Vaticanæ 3402, in quo est deliaicum adscripta in margine f littera* 16 post dicuntur vel a grammatico vel a librario unius est versus ἢ πειππει, ἢ πειππει, ἢ πειππει. cf. *Mur. Vcl. p. 50, 20 Vcl. de metr. p. 215, 21* 17 quod sex metris *Purchsius* 24 syllabas habet XVII *Gaisfordius*

at tuba terribilem sonitum procul aere canoro;
 minimus habet XII, ut est Ennianus

olli respondit rex Albai Longai.

sed hos et eos qui plures spondeos quam dactylos habent, quasi minus bonos et
 sine dactylo parum teretes et sonoros, spondiazontas appellaverunt. proprium huius 5
 est, quod semper a longa incipit et disyllabo pede finitur. optimus habetur, cuius
 prima caesura penthemimerin habet orationis parte finitam, ut (*Verg. Aen. I 1*)

arma virumque cano Troiae qui primus ab oris,
 aut duos pedes et trochaeum similiter partem orationis finientem, ut (*Verg.*
Aen. II 3) 10

infandum, regina, iubes renovare dolorem.

haec interim catholica eius tibi erunt. nunc exempla videamus a dimetro. di-
 metrum catalecticum, in quo clausula est hexametri, (*Hor. carm. I 2. 4*)

terrui urbem;

hoc et choriambicum est: trimetrum acatalectum 15

caeditur icta securi,

tetrametrum acatalectum

caelicolae Veneris sacra semina,

pentametrum acatalectum

haec mare canificat nec agit freta caerula,

hexametrum acatalectum (*Verg. Aen. II 1*) 20

conticuere omnes intentique ora tenebant.

DE ANAPAESTICO

Dactylico contrarium est anapaesticum metrum. huic naturale catholicum
 est partes orationis singulis pedibus terminare: hic enim versus optimus est, se- 25
 cundus ab optimo qui συζυγίας parte orationis finit. nam sicuti in ceteris metris

Codex Parrhasii 5 spondiazuntas 7 penthemimerin finita 13 dimetrum
 catalectum C dimetrum acatalectum c exametri 16 ceditur 17 tetrametrum
 acatalecticum C, ubi Italiam fato profugus tetrametrum catalecticum in margine adscripsit c
 18 coelicolae semina c foemina C 21 exametrum acatalecticum 26 optimo
 qui C optimo ille qui c

7 finitam *Gaisfordius* 13 dimetrum catalecticum] *Mar. Victor. p. 73, 4* erit ergo ver-
 sus dimetrus catalecticus, qui duobus suis dumtaxat pedibus subsistit, tamquam terruit
 urbem 15 fortasse trimetrum catalecticum, nisi potius icta securibus scriptum erat

sed iambus, ut ait Horatius, (*a. p. 254*) spondeum in partem recipit, qui pes omnia paene metra ornat atque disponit. item solutio longae in iambo tribachyn facit, alterutrius longae spondei aut dactylum aut anapaestum: utraque enim longa spondei in iambico metro non potest solvi. fiunt ergo hi universi pedes quinque. inveniuntur semper hi omnes *in* incipientibus locis, id est sublationibus, quae 5 loca imparia quidam vocant, in desinentibus vero, id est in depositionibus, quae loca paria appellant, *non* nisi qui a brevibus incipiunt. dimetron hypercatalecton
valles per imas,

dimetron brachycatalecton [ut]

plenus *cadus* musti,

10

dimetrum catalecticum

aquae sonant liquentes,

dimetrum acatalectum

avete fontes caeruli,

trimetrum acatalectum

15

amare nolo nec dolore Clinia.

iambicum metrum, etiam si defuerit versui iambus vel rarus in eo fuerit, appellabimus. ille enim legitimus solus, quem ἑρῶν dixi, iambo solo constat. sed ut diximus iam dactylicum hexametrum etiam eum dici, qui omnes spondeos habeat, ita et hic iambicus dicetur, quamvis unum iambum habeat, (*Hör. epod. 2, 35*) 20
pavidumque leporem et advenam laqueo gruem.

DE TROCHAICO

Contrarium huic trochaicon metron, quod aequae quinque pedibus constat, trochaeo et ceteris quibus supra. nam trochaei longa soluta tribrachyn, alterutra spondei aut anapaestum aut dactylum faciunt. hi pedes omnes ponuntur paribus 25 in locis, *in* imparibus non nisi hi qui brevibus finiuntur. dimetrum hypercatalectum

nympha rorida,

brachycatalectum

Codex Parrhasii 5 in ante incipientibus om. 7 non ante nisi om C, add. c quia brevibus C qui brevibus c metron corr. dimetron ypercatalecton C ypercatalecton ut c 10 cadus om. C, add. c 12 aquae] imaque C aquae in margine c 13 dimetron acatalectum 14 avete fontes ceruli trimetrum acatalectum om. C, in margine adscripsit c 16 dolore C dolore c 17 iambicum metrum C iambicum hoc metro c 18 ἑρῶν] ὀπριον 19 exametrum 20 ita et hic C ut est hic c 24 longas corr. longa soluta C, solit in margine adscripsit c 26 in ante imparibus om. C, add. c ypercatalectum

8 vallis p. 281, 19

14 avete]. p. 281, 15

16 amare] Mar. Vict. p. 62, 1

- fontium sorores;
 hoc et ithyphallicum dicitur: dimetrum catalecticum
 Martium canunt tubae,
 trimetrum catalecticum
 5 Sol, superna qui regis, parens deus,
 trimetron acatalecticon
 tu, profunda quae regis, parens Diana,
 tetrametrum catalecticum
 tale quale vere primo sibilat teres donax:
 10 hic, quia quattuor metris constat, et quadratus vocatur.

DE CHORIAMBICO

- Choriambicum metrum constat initialibus locis ipso chorio, id est trochaeo,
 et tribracho, in sequentibus iambo. dimetrum hypercatalectum
 o quis Adonem,
 15 dimetrum acatalectum
 sanguine quis purpureo,
 trimetrum catalecticum
 heu miserandae volucres Martiae,
 tetrametrum catalecticum
 20 quoque vocarit [te] volucer te choriambus ito,
 tetrametrum acatalectum
 uror amoris stimulo, cor quatit artus pavidos.

DE ANTISPASTICO

- Antispasticum metrum Sappho invenit. constat iambo et trochaeo: conce-
 25 ditur in $\sigma\sigma\zeta\sigma\gamma\iota\zeta$ prima primo loco pro iambo quovis alio pede disyllabo uti,
 pyrrichio aut spondeo aut trochaeo. dimetrum hypercatalectum
 volant praepetes,
 trimetrum catalecticum

Codex Parchani 9 primos corr. primo 12 chorio *C* choreo *c* 13 ypercatalec-
 tum 18 miserande martie 22 uror] vi quatit artus *c* quanti ortus *C*
 23 De antipastico 24 Antispasticon corr. — cum conceditur in *C* tamen post con-
 ceditur in *marginē add. c.* 26 ypercatalectum 27 prepetes

1 fontium] *fragm. Bob. v. VI p. 621, 10* 3 Martium] *ib. 621, 13* 5 Sol] *ib. 621, 16*
 9 tale] *ib. 622, 8. Mar. Vict. p. 85, 1* 14 o quis Adonem] *Mar. Vict. p. 86, 24*
 22 uror amoris *Martiae Victorianus p. 86, 5* 27 volant] *Mar. Vict. p. 88, 25*

quæ rupes habeant hic et opacæ,
tetrametrum brachycatalectum

Maecenas atavis editæ Pegææ bonis:
item si unam syllabam adieceris, erit catalecticum,
Maecenas atavis editæ Pegææ beatiss;
si duas, acatalectum

5

Maecenas atavis editæ Pegææ Reatine.

DE IONICO A MAIORE

Ionicum metrum quod a maiore dicitur constat spondeo et pyrrhichio et trochæo et præterea solutionibus spondei, id est anapaesto vel dactylo, et solu- 10
tione trochæi, id est tribrachy, indifferenter in locis omnibus, ita tamen ut omnis
coniugatio sex tempora habeat. *dimetrum brachycatalectum*

veris coma florens,

dimetrum acatalectum

quæ Pegasiis fontibus,

15

trimetrum brachycatalectum

non Idalio sic puer alto,

tetrametrum brachycatalectum

volo litoris in margine solus ambulare:

hoc et sotadicum dicitur: *tetrametrum acatalectum*, quod apud Cleomachum in- 20
venitur, ex duobus colis coniunctum

uvæ nitidis frondibus Euan hederis inligat.

DE IONICO A MINORE

Ionicum metrum quod a minore appellatur constat pyrrhichio et spondeo et spondei solutione, anapaesto et dactylo. hic quoque in singulis coniugationibus 25
sex tempora impleri necesse est. *dimetrum acatalectum*

Codex Parrhasii 1 habeant hic et opacæ C habitant hic et opacas c 2 *tetrametrum*
brachycatalectum om C tetrameter brachycatalectus in margine adscripsit c 3 me-
coenas, item 5. 7. pegææ item 5. 7. 4 syllabam bis scriptum C, priore loco delevit c
4 catalecticis 6 si duas acatalectum om. C, acatalectus in margine adscripsit c
7 reatinae 8 De ionico quod a maiore dicitur. constat 14 catalectum 15 quæ
Paciosius fontibus C quæ pegasius fontibus c 17 idalios 20 hoc est corr. hoc et
cleomacum c clenacum C 22 floribus euadne C frontibus heuan in margine c 25 dac-
tilo corr. dactylo

13 veris] Mar. Vict. p. 90, 29 20 apud Cleomachum] cleomachium metrum di-
metrum acatalectum dixerunt Hephaestio p. 36, 1 ed. Westph. Plotius p. 540, 17 Marius Victorinus
p. 89, 33 22 uvæ nitidis frondibus heuan hederis illigat Marius Victorinus p. 91, 2

Ararim sic [ut] super altum:

Horatius (*c. III 12. 1*)

neque dulci mala vino:

trimetrum acatalectum

5 miserarum est neque amori dare ludum,

tetrametrum catalecticum

equus albo vehit, uber tumet albo latice,

tetrametrum acatalectum

propere qui residens in gremio Faune celocis.

10 De anadiplymeno. Anadiplymenon ex hoc minore ionico nascitur, quod ab illo hoc distat, quod a cretico incipit et est tetrametron,

defeci neque amori dare ludum libet ultra.

Est et aliud ex hoc metro ionico, quod galliambon dicitur, quod in fine degenerat, quo minus integrum ionicum ἀπ' ἐλαττωσος faciat,

15 miserarum est neque amori dare posse remedia.

Ex hoc genere est quod anaclophenon appellatur, quod ordinem pedum naturalem ac solitum amittit et immutatis pedum coniugationibus copulatur. dimetrum acatalectum

Paphias amor columbas.

20 nam constat pyrrhichio et trochaeis duobus et spondeo: quarta enim syllaba, quae debet longa esse, brevis et sequens longa est, quam oportebat brevem esse. hoc metrum si geminetur, facit tetrametrum ionicum a minore anaclophenon, quod heteromeres supphicum nominatur, hoc modo,

decuit patens labellum bifido ingare rictu.

25 simile tetrametrum mensura, non coniugationibus,

viridi Palladis umbra senat oscinum loquella.

Has tres species ideo iunxi, quoniam paene idem sunt quod ionicus ἀπ' ἐλαττωσος.

Coler. *Parthian* 4 trimetrum acatalectum 6 tetrametrum acatalectum eūs albo vehit
9 celocis C e locis e 10 De anadiplymeno C De anadiplymene e 11 tetra-
metros 12 ultra *anagallis extra rictu posuit ornamento accipit est* 13 ex hoc
metro C ex metro e 14 ionicum a poetis ἀπ' ἐλαττωσος, sed poetis *delatum* 15 dare
posse remedia C dare possit remedia e 17 amittit e amittit C 19 paphias amor
C ubi *procedat amor in mappis ademptis* e 23 etenim merces 24 difficile e diffilia C
26 *nam viridi in viridi accipit ad, nam rictu rictu accipit* 27 ἀπ' ἐλαττωσος C *ita-*
lyambus est e

1 Ararim sic super altum *Metam. Horatius p. 10. 12* 12 *et rictu deficit, et nocio*
non e rictu, non e nocio, nocio rictu rictu rictu rictu 15 dare posse remedia
La. Metam. de et nocio, p. 10. 12 19 Paphias *Met. Hor. p. 10. 1* 24 bifido
linguella

DE PROCELEVMATICO

Quidam adiciunt his octo proceleumaticum, cui nec addi quicquam nec de-
trahi potest: omnibus enim brevibus constare debet. dimeter catalecticis

ave nemora silent,

tetrameter catalecticis

5

maritima itinera peragere cupio.

DE PAEONICO

Paenion metron ex ipso pede suo nomen accepit. recipit autem in principio
creticum praeter ipsum paeona, in ultimo *semper creticum*, duos autem paeonas
in medio. exemplum utriusque linguae sic erit, tetrametrum catalecticum 10

ὦ πόλι φίλῃ Κέκροπος αὐτοφυὲς Ἀττική,

oro te, ne facilis esto magis ad tuos.

Haec sunt, ut dixi, metra originalia. cetera omnia ex his sunt deducta,
quae a Graecis paragoga appellantur, de quibus pauca adhuc dicam (nam quaedam
iam suis originalibus iunxi), ut videas, quanta horum quae supra dixi permix- 15
tione metra aut facta sint aut fieri adhuc possint. et primo quidem de penta-
metro epodico dicam, ut ad initia redeamus. nam et hic a dactylico nascitur.
nam prima eius parte duo pedes ex dactylico, *dactylus* et spondeus, sed varie
commutatis vicibus, inveniuntur; tertius spondeus, ita ut prima eius syllaba hemi-
stichium et partem orationis *finiat, sequens hemistichii sequentis partem orationis* 20
incipiat. inde mutat dactylicam condicionem et transit in anapaesticam: nam iam
residui erunt duo anapaesti. aut sic, ut media caesura duo penthemimere dividat,
in primo varie positus pedibus, ut dixi; in secundo semper duo dactyli erunt. dic-
tum penthemimeres quasi τῶν πέντε τὸ ἥμισυ. habet enim prima pars duos

Codex Parrhasii 4 aves 7 De peonico 9 praeter ipsum paeonam ultimo vel paeona
duos 11 πόλι φίλη κέκροπος αὐτοφυὲς ἀττικής C, ubi αὐτοφυὲς correxit et in margine
ω ποδὶς φίλη κέκροπος αὐτοφυοκαττική adscripsit c 12 oro te] Rote C o rege te c
16 possunt 17 initiare corr. initia nascitur nam C, post nascitur in margine cuius
divisio duplex traditur adscripsit c 18 primae eius partes duo pedes c duae pedes C
ex dactylo et spondeo 19 commutatis c communicatis C 20 hemistichium et
partem orationis incipiat inde C hemistichium et partem orationis finiat sequens hemistichius
sequentis partem orationis incipiat deinde, sed finiat — partem orationis in margine scripta c
22 duo penthemimeris 23 dictum penthemimeres 24 par prima pars, sed par deletum

4 ave] Mar. Vict. p. 53, 11. 78, 7. 99, 12 6 itinera maritima Hensius de Iuba artigr.
p. 294 11 ὦ πόλι] Heph. p. 41, 1 ed. Westph. ἐπιτηδεύουσι δὲ ἔνοι τῶν ποιητῶν τοὺς
πρώτους καλουμένους παίονας παραλαμβάνειν, πλὴν τῆς τελευταίας χώρας, εἰς ἣν τὸν κρητικὸν
παραλαμβάνουσιν. οὕτω γοῦν τὸ πολυθρύλλητον τετράμετρον συντιθέσθαι, οὗ παράδειγμα ἐκ
τῶν Ἀριστοφάνους Γεωργῶν, ὦ πόλι φίλη Κέκροπος, αὐτοφυὲς Ἀττική 13 ante Haec in-
scriptionem de pentametro epodico addidit Gaisfordius 16 possint Parrhasius

pedes et syllabam partem orationis finientem, secunda item similiter divisa: prima sic, (*Ovid. trist. I 1, 2*) 'hei mihi cum domino', secunda 'non licet ire tuo'. hic et elegus vocatur, quando per vices heroo subiungitur nec seorsum ac solitarium carmen facere potest, subiungitur autem sic (*Ovid. art. am. I 295*),

- 5 Pasiphae niveo gaudebat adultera tauro,
invida formosas oderat illa boves.

DE PRIAPEO DACTYLICO

Priapeum dactylicum metrum tertium pedem parte orationis finit, producta tamen in ultimo syllaba (nam glyconius versus sic habet) et in duas aequales
10 dividitur partes. quod heroum manifestum esse Homerus et Virgilius probaverunt, qui hoc usi sunt: Homerus (*Il. I 529*)

Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμη.

et Vergilius (*Aen. III 77*)

immotamque colli dedit et contemnere ventos

15 et (*georg. III 6*)

cui non dictus Hylas puer et Latonia Delos.

prima autem pars glyconius versus est, secunda pherecratius, quae utraque partes dactylicae sunt. nam et Horatianos (*carm. I 5, 3*) duos si iungas, priapeus fiet, cui flavam religas comam grato, Pyrra, sub antro.

- 20 ergo et glyconium metrum et pherecratium et quod ex iis componitur priapeum de dactylico nascitur. est alius priapeus, qui et bucolicus vocatur, ut (*Catull. 18, 1*) hunc lucum tibi dedico consecroque, Priape.

hic quoque octava syllaba partem orationis finit, ideoque hoc metrum παραρισμένον dicitur.

25

DE BUCOLICO

Bucolicus similiter ab heroo venit. herous, si quarto pede partem orationis finiat, bucolicum facit, ut (*Verg. bucol. 3, 60*)

ab Iove principium Musae, Iovis omnia plena.

Theocritus hanc metri legem custodivit, Vergilius contempsit.

30

DE PENTAMETRO HEROO

Qui autem quintum pedem parte orationis finit, pentameter herous dicitur, ut (*Verg. Aen. XII 927*)

decidit ad terram duplicato poplite Turnus.

Codex Parchastii 2 hei mihi cum domino non licet ire tuo secunda non licet ire tuo C. post secunda adscripta sunt hei mihi quo domino c 9 et duas aequales dividit partes

12 κουρήτες τ' ἐμάχοντο c κουρητες τεμαχοντο C μενεχαρμη 14 immotamque c

immotamque C 17 glyconius ferecratius 18 nam ex Horatio nos 20 ergo

et c ergo est C glyconium ferecratium 23 παραρισμένον in lucum in C relictum

ενήμα c 33 decidit C incidit c poplite C pondere c

DE LOGAOEDICO

Et de anapaestico nasci logaoedicum metrum videmus, si metrum anapaesticum antibacchio concluderis, graece

ἀγέτω θεός, οὐ γὰρ ἔχω δίχα τῶνδ' αἰεῖν,
latine

agito deus huc, ego me dabo fessa vobis.

5

DE SCAZONTE

In iambico metro si paenultimam longam feceris, scazon vocatur, quem et choliambon et hipponaction vocant, ut (*Catull. 37, 1*)

salax taberna vosque contubernales.

10

DE PHALAECIO HENDECASYLLABO

Ecce et phalaecium metrum partem primam de antispastico metro habet, sequentem de iambico, ut (*Catull. 2, 1*)

passer deliciae meae puellae.

nam prima syzygia antispastica est, at vero pars sequens 'ciae meae puellae' 15
dimetrum iambicum catalecticum habet. eadem pars dicitur comma anacreontion.
potest prima pars a dactylico nasci, sequens ab iambico sic [ut],

castae Pierides meae Camenae:

divisio erit talis,

castae Pierides, nostris adsistite votis

20

et

meae Camenae, vos sorores invoco.

DE ITHYPHALLICO

Ithyphallicum metrum de trochaico est. nam ex tribus trochaeis constat, quod fit, si ter Bacche dicas,

25

Bacche Bacche Bacche,

ut sit

conditor vel orbis.

Codex Parrhasii 3 antibacchio C palimbacchio c 4 αγέτω θεός ου γὰρ εχω
αγέτω θεός ου γὰρ εχω αει de in in lacuna in C relicta scripsit c 6 agatodeus huc ego mi dabo, sed mi
postea eadem manu addidit fessa c festa C vobis] boves 9 coliambon et hippo-
nacthipponaction 11 De phalecio endecasyllabon corr. — bo 12 phalecium anti-
pasto 15 nam prima syzygia antipastica est at vero pars sequens ciae meae puellae c,
om. C 17 dactylico 27 ut sit C et sic c

4 ἀγέτω] *Hephaest. p. 29, 16 ed. Westph.* καλεῖται μὲν οὖν ἀρχεβούλειον ἀπὸ Ἀρχεβούλου
τοῦ Θηβαίου ποιητοῦ χρησαμένου αὐτῷ κατακρίως. γέγραπται δὲ καὶ Καλλιμάχῳ Ἀγέτω
θεός, οὐ γὰρ ἔχω δίχα τῶνδ' αἰεῖν, ubi ἔχω δίχα τῶνδ' scripsit Bentleius in *Callim. fragm. 146*
p. 500 ed. Ern. 18 castae] *Mar. Vict. p. 148, 32 Caes. Bass. p. 259, 1*

dictum est autem inde, quod in mysteriis Liberi Athenis vates stipitem rectum in modum fascini tenebat, et qui hoc genere metri canebant falloforae et falloedoe dicebantur. hoc et aescrionium vocant.

DE SATVRNIO

- 5 Saturnio metro primum in Italia usi. dictum autem a Saturnia, urbe vetustissima Italiae. hic versus obscurus quibusdam videtur, quia passim et sine cura eo homines utebantur; maxime tamen triumphaturi in Capitolio tabulas huius modi versibus incidebant, et est sic,

summas opes qui regum regias refregit.

- 10 habet autem *eo* prima parte iambicon dimetron catalecticon, in secunda trochaicon dimetron brachycatalecton, quod et ithyphallicon diximus, ut

dabunt malum Metelli Naevio poetae.

Cetera partim in Horatio recognoscas, partim in archetypis auctorum libris, unde haec nos excerpimus.

DE METRIS HORATHI

15

Nunc priusquam ad Horatiana metra veniamus, quae partim a veteribus Graecis transtulit, partim sibi ipse composuit, admonitum velim omnia quae paragoga diximus componi ex illis principalibus metris aut adiectione aut detractioe aut concinnatione aut permutatione: adiectione, ut (*Hor. carm. I 4, 1*)

20

solvitur aeris hiems grata vice veris et favoni;

accessit enim heroico metro syllaba, quae versum faceret longiorem: detractioe, tanquam (*Hor. carm. I 4, 2*)

trahuntque siccas machinae carinas;

detracta enim syllaba trimetron fecit minorem: concinnatione, (*Hor. carm. I 2, 1*)

25

iam satis terris nivis atque dirae;

huius enim prima caesura trochaica, sequens iambica est: permutatione, sicut cum

Codex Parchinus 3 aescrionium C aescrionium e 6 hic versus C et hic versus e
8 et est sic e id est sic C 10 in *ante* prima om. C, add. e primam partem *corr.* prima
parte 11 ithyphallicon e itypallicon C 12 Nevio 15 De metris

1 *Plot.* p. 329, 19 ithyphallicum dictum, quod hoc sono cantantes Athenienses Libero patri $\varphi\alpha\lambda\lambda\acute{\iota}\nu$, id est fascinum virilem, $\theta\rho\alpha\theta\rho\nu$, id est ciebant 3 aescrionium)
p. 299, 1 *Mar. Vict.* p. 195, 11 17 admonitum te velim *Horatius de Iulio urtyr.* p. 159

Archilochus primam partem heroi fecerit, sequentem iambici, ut est (*Hor. epod. 11, 2*)

scribere versiculos amore percussus gravi,

Horatius permutavit et fecit priorem iambicam, sequentem heroicam sic, (*Hor. epod. 13, 4*)

5

occasionem de die dumque virent genna.

Haec autem Horatii carmina, de quibus dicere institui, monostropa Graeci appellaverunt, quod prima strophe duobus vel tribus *vel quattuor* colis explicata ceteras sequentes similes habeat, nec in aliqua parte interveniente epodo cola mutantur. colon quid sit iam diximus, a quo *dicola sive tricola sive tetracola* 10 dicuntur haec carmina. in cantionibus autem lyricis legitime scriptis, hoc est *non* monostrophis, haec tria inveniri necesse est, strophem, antistrophen, epodon. olim enim carmina in deos scripta *ex his tribus* constabant: circumire aram a dextra strophem vocabant, redire a sinistra antistrophen, post, cum in conspectu dei consistentes canticis reliqua peragebant, epodon, *ὅτι τῇ στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ* 15 *ἐπῶδον*. hinc translatum nomen est in has epodos, quae binos versus impares habent. nam ut illic epodos canticum finit, ita hic versus secundus sensum: hoc est enim legitimum in epodis. ergo secundum haec et elegia epodicum carmen. haec igitur cantio lyrica, quae tres has partes habet, periodos appellatur, eadem trias, si ex tribus his constet. solet enim abundantior et plenior cantio habere 20 ante strophem proodon, aliquando et in medio, hoc est inter strophem et antistrophen, mesodon. inveniuntur autem in strophe cola vel commata aliquot ex voluntate scribentis varia metri lege finita: huic antistrophe redditur totidem colis, isdem metris: tertio additur epodos iam quolibet metro. haec est, ut dixi, quam triada appellant. sed quoniam haec accuratius graeci poetae servaverunt, melius 25 te graeci magistri de exemplis graecis docebunt. nunc veniamus ad divisionem metrorum.

<i>Codex Parrhasii</i>	1 arcēlocus	3 amore	4 sequentem] <i>fortasse</i> et sequentem,
<i>quamquam et non satis certo apparuit</i>		6 occasionem	8 vel quattuor <i>om.</i>
<i>sive om.</i>	11 non <i>om.</i>	13 ex his tribus <i>om.</i>	10 dicola
			a ante dextra <i>om. C, add. c</i>
15 καὶ] <i>κxzα</i>	16 ἐπῶδον] <i>ἐπ</i>	18 in epodis legitimum <i>corr.</i> legitimum in epodis	
20 tribus] <i>rebus</i>	21 ante strophem] <i>antistrophen</i>	22 aliquod	24 hisdem

8 vel quattuor *addidit Bergkii in commentatione academica beneficii Thielemanniani lege edita Halis a. 1863 p. 7* 10 dicola sive *addidit Bergkii l. c.* 11 hoc est non monostrophis *Caesar de nonnullis metr. lat. locis ind. lect. Marburg. a. 1874 p. VIII* 13 scripta constabant tribus his, strophe antistropho epodo *Bergkii l. c.* 20 si ex tribus his constet *Bergkii l. c.*

I Maecenas atavis edite regibus.

asclepiadeon metron vocatur, non quod repertor eius Asclepiades fuerit, sed quod eo familiaris et frequentius sit usus. ante illum enim usi Alcaeus, et Sappho hoc integro usa est in libro quinto. inter binos *vel ternos vel quaternos* versus
5 decurrunt melica: systematica sunt, hoc est binis vel tribus vel quattuor versibus constant. hoc metrum videtur a pentametro epodico natum. nam habet duo penthemimere, primum acatalecticum, secundum catalecticum,

Maecenas atavis edite regibus:

huic si reddas in ultimo syllabum, integer erit pentameter, ut

10 Maecenas atavis edite regibus o.

ab eo tamen pentametro nascitur, qui xiii syllabas habet, hoc est cujus prima pars de spondeo et dactylo constet. ceterum asclepiadeon duodecasyllabon esse oportet. potest et antispasticon esse trimetron acatalecton, cuius paenultimam adfectavit pro longa brevem facere, cuius ingressio est talis,

15 Maecenas a tavis edi te regibus.

tetrametron fecit eius generis (*Hoc. carm. I II, 1*)

tu ne quaesieris, scire nefas, quem mihi quem tibi.

quidam volunt adiectis duobus *pedibus*, spondeo ad caput, pyrrhichio ad finem, in medio dimetron choriambicon clausum, ut ingressio talis sit,

20 Maecenas atavis edite regibus.

nam si solas duas *πυρρική* pronunties, choriambicum sonant. eius generis trimetron fecit sic,

tu ne quaesieris scire nefas quem mihi quem tibi.

denique si tertium choriambum tollas, remanet asclepiadeus, ut

25 tu ne quaesieris scire nefas tibi.

alii de hexametro volunt natum. nam si tertio loco adicias pater, quinto regibus, hexametrum facies sic,

Maecenas atavis pater edite regibus altis.

Culor Parthenū I usq̃ numeri I unum est Maecenas item in reliquis versibus 3 Alcaeus
4 vel ternos vel quaternos *ma.* 10 regibus o] regilla 12 caeterum 18 pedibus *ma.*
19 sit *ma.* 26 exámetro natum] tantum 27 exámetro

3 usi Alcaeus et Sappho. Sappho hoc integro *Hortius N. Jahrb. f. Philol. n. 1899 p. 389, cf. p. 298, 3* de glycone usi sunt hoc genere metri Alcaeus Sappho Alcaeus 5 fortius et systematica sunt

II Iam satis terris nivis atque dirae
grandinis misit pater et rubente
dextera sacras iaculatus arces
terrui urbem.

hos hendecasyllabos alii alcaicos, alii sapphicos vocant. prima in his caesura 5
trochaica est: nam habet dimetron brachycatalecton, sequens iambica habet dimetron
hypercatalecton; et ingrediuntur sic,

iam satis terris nī, vis atque dirae.

alii faciunt primam syzygiam trochaicam, in qua secunda pars aliquando et spon-
deum habet, secundam choriambicam, tertia bacchium habet: dividitur sic, 10

iam satis ter, ris nivis at, que dirae.

nasci autem videtur ab alcaico hendecasyllabo,

ὦ ἄναξ Ἄπολλον, παῖ μεγάλῳ Δίῳ:

et (*Hor. carm. I 9, 1*)

vides ut alta stet nive candidum. 15

huius si primam syllabam in ultimum transtuleris, facies hendecasyllabum
sapphicum,

des ut alta stet nive candidum vi.

quarto loco clausula est hexametri ex dactylo et spondeo, ut est 'primus ab oris'.
denique si hanc tollas et Horatianam adicias, facies integrum hexametrum, 20

arma virumque cano Troiae qui terruit urbem.

eadem clausula et in anapaesticam syzygiam cadit. nam si iungas hanc illi Ver-
gilianae, dimetrum anapaesticum facies,

primus ab oris terruit urbem.

haec eadem habet choriambicum dimetron hypercatalecton. 25

III Sic te diua potens Cypri,
sic fratres Helenae, lucida sidera.

tertia ode dicolos est, habet primum octosyllabum anacreontium, quem et glyconium
vocant, habet originem ab heroo, constat ex spondeo et duobus dactylis. huic si

Codex Parrhasii 7 ypercatalecton ingredimur 12 endecasyllabo 13 πολλῶν τι
μετρία ωμιλούς *corr.* — λοις 16 endecasyllabum 18 vides ut alta stet nive candidum
quarto 19 exametri 20 facis exametrum 25 ypercatalecton

13 ὦναξ Ἄπολλον παῖ μεγάλῳ Δίῳ, *Hephaestio p. 45, 14 ed. Westph. schol. Hephaest.*
p. 219, 16 18 des ut alta stet nive candidum vi *Gaisfordius*

iungas heptasyllabum pherecratium, qui constat ex spondeo et dactylo et spondeo, priapeum facies, qualis apud Homerum (*Il. I* 529)

Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι
et (*Verg. Aen. III* 77)

5 immotamque coli dedit et contemnere ventos.
anacreonteon est

γουνουμαί σ' ἐλαφηβόλε.

usi sunt hoc genere metri Alcaeus, Sappho, Alcman. secundus versus,
sic fratres Helenae lucida sidera,

10 asclepiadeus, de quo iam dictum est.

IV Solvitur acris hiems grata vice veris et favoni,
trahuntque siccas machinae carinas.

quarta quoque dicolos ad exemplum Archilochi facta,

οὐκέθ' ὁμῶς θάλλεις ἀπαλὸν χροᾶ· κάρφεται γὰρ ἤδη. *

15 differunt primi hoc uno, quod in graeco secundus spondeus, in latino tertius est. neque tamen ordinem Flaccus in omnibus servavit, sed varie et licenter, dummodo ne ab heroo recederet. habet ergo prima caesura heroum tetrametrum, et talis est haec pars, qualis illa Homericā (*Il. A* 43.), ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε, vel haec Vergiliana (*Aen. I* 463), 'solve metus feret haec aliquam
20 tibi'. quorum alteri deest Φοῖβος Ἀπόλλων, alteri 'fama salutem', quae si adicere Flacciano et Archilochio volueris, implebuntur et fient solidi heroi sic,

solvitur acris hiems grata vice fama salutem,

οὐκέθ' ὁμῶς θάλλεις ἀπαλὸν χροᾶ Φοῖβος Ἀπόλλων.

Codex Parrhasii 1 eptasyllabum ferecratium 3 τε μαχοντο μενεχαρμι 7 γου-
νουμαί σ' ἐλαφηβόλε σ γουνου μαις εκφηβολε C 8 Alceus Alcmon 14 ουκετομος αλλοις
απολλων differunt *lacuna unius et dimidii versus post απολλων relicta* 18 ως εφατρευσχομενος
του δηκλυε vergiliana Solve metus feret haec aliquem tibi fama salutem quae si adieceris C
ὡς εφατ' εὐχόμενος τοῦ δ' ἔκλυε vergiliana Solve metus fere haec aliquem tibi quorum
alteri deest φοῖβος ἀπολλων alteri fama salutem quae si adicere c. post κλυε *lacuna cum*
nota defectus in C relicta neque a correctore suppleta est 21 archilocheo heroi sic
heroici 23 ουκετομος αλλοις απολλων χροα φοιβος απολλων

7 *Hephaest. p. 69, 25 ed. Westph.* κοινὸν δέ ἐστι κατὰ σχέσιν τὸ δύο συστήμασιν ὑπο-
πεπτωκός, καθάπερ τὸ πρῶτον Ἀνακρέοντος ᾄσμα Γουνουμαί σ', ἐλαφηβόλε Ξανθὴ παῖ Διός,
ἀγρίων Δέσποιν' Ἀρτεμι θηρῶν. 14 *Archilochi versum* οὐκέθ' ὁμῶς θάλλεις ἀπαλὸν χροᾶ,
κάρφεται γὰρ ἤδη *saepius pro exemplo posuit Hephaestio p. 21, 8. 24, 1. 50, 19. Atilius adscrip-*
serat etiam epodicum versum infra repetitum, qui est apud Hephaestionem p. 18, 7 de versibus iambicis
catalecticis, τρίμετρον δέ, οἷον τὸ Ἀρχιλόχου Ὀγμος κακοῦ δὲ γήραος καθαιρεῖ

posterior pars, 'veris et favoni', ithyphallicus versus est ex tribus trochaeis. talis est pars ex Catulliano hendecasyllabo (c. 1, 2) detracta priore parte, 'pumice expolitum', idque si adieceris ad Horatiani partem superiorem, fiet archilochius,

solvitur acris hiems grata vice pumice expolitum.

graecus est talis * . quod metrum quidam et aescrionium vocant. plerique 5
versum totum ex heroico factum per adiectionem unius syllabae tertiae ante ultimam dixerunt; et parte sublata sive mutata formam hexametri recipit, ut

solvitur acris hiems grata vice veris et anni

vel

solvitur acris hiems grata vice vere favoni.

10

secundus versus,

trahuntque siccas machinae carinas,

syllaba brevior est quam trimeter iambicus, qua reposita expletur sic,

trahuntque siccas machinae carinulas;

vel si malis scazonta facere,

15

trahuntque siccas machinae carinatas.

Archilochus † ὄλμον κακὸν * *reliquum* in Archilocho attendendum. hunc quidam hendecasyllabum archilochium dixerunt.

V Quis multa gracilis te puer in rosa
perfusus liquidis urget odoribus
grato, Pyrra, sub antro?
cui flavam religas comam?

20

quinta ode habet duos primos asclepiadeos, tertium *pherecratium*, quartum anacreontium, qui et glyconius, de quibus iam diximus. *pherecratius* priapei erit pars, praeposito tamen glyconio sic;

25

cui flavam religas comam grato Pyrra sub antro:

talis hic qualis ille, (*Verg. Aen. III 77*)

immotamque colli dedit et contemnere ventos.

Codex Parrhasii 2 endecasyllabo 5 post talis lacuna unius fere versus spatio relicto
indicata est aescrionium 7 hexametri 17 ὄλμον κακὸν in archilocho lacuna post κακὸν relicta
18 endecasyllabum 19 nota numeri V hoc loco omissa post comam addita est 23 tertium
anacreontium quartus glyconius 24 pherecratius om. 25 glyconio corr. glyconio

5 in lacuna exemplum graeci versus, in quo tetrameter Archilochi οὐκέθ' ὁμῶς θάλλεις
ἀπαλὸν χρία cum extrema parte hendecasyllabi compositus erat, omissum est 5 aescrionium]
p. 293,23 17 reliquum] cf. p. 302,23 reliquum in Euripide attendendum

item hos si iungas, idem fiet, γρονθῆμαί σε * utraque haec pars Anacreontis est.

VI Scriberis Vario fortis et hostium
victor, Maeonii carminis alite,

5 quam rem cumque ferox navibus aut equis
miles te duce gesserit.

tres primi asclepiadei, ut

Maecenas atavis edite regibus;

quartus glyconius, ut

10 γρονθῆμαί σ' ἐλαφγῆδλε

[utraque haec pars Anacreontis est].

VII Laudabunt alii claram Rhodon aut Mitylenen
aut Epheson bimariseve Corinthi.

primus herous, secundus item herous, sed tetrameter, cui si reddas duos pedes,
15 erit solidus hexameter sic,

aut Epheson bimariseve Corinthi primus ab oris

vel (*Hor. carm. I 7, 24*)

sic tristis affatus amicos Cynthius auctor.

VIII Lydia, dic, per omnis

20 te deos oro, Sybarim cur properas amando.

hoc totum choriambicum metrum est. primum colon dimetron catalecticum est. sed quo minus integrum choriambicum esse videatur, facit ultimus bacchius: nam similiter in secundo colo adfectavit in ultimo bacchium habere. in hoc etiam recessit ab Alcaeo, quod primum choriambum durum fecit secundum pro iambo
25 spondeum ponendo. nam si secutus finisset Alcaeus, sic ordinasset,

hoc dea vere Sybarim cur properes amando.

Codex Parchnuī 1 γρονθῆμαί σε utraque locuna post σε relicta, itea infra 10
b cumque 12 Mitylenem 15 exameter sicut Epheson 18 sic quoniam extra versum po-
sitam atramento scriptum est, ipse cernis rubro colore 24 Alceo 25 Alceum

1 duos Anacreontis cernis, qui supra indicati sunt, in priapici formam coniunctos Atilius
adscripserat, γρονθῆμαί σ' ἐλαφγῆδλε δέσποινα Ἄρτεμι θηρῶν 11 utraque haec pars Ana-
creontis est ex superioribus repetita sunt 24 secundum, h. e. secundum pedem, de secundo
parte compositi pedis non recte dicitur, sed ex glossa ad primum choriambum subscripta videtur
ortum esse.

sed affectasse potius quam errasse Horatium hoc apparet, quod eadem lege usque ad finem eglogae perseveravit. erit ergo et secundum colon tetrametron catalecticum. ex hoc hendecasyllabum sapphicum sic facies, *

quaeso Lydia dic deos per omnes;
de secundo hexametrum sic, 5

hocne deos vere Sybarim cur quaeris amando.
apud Anacreontem

εἴμι λαβῶν † εἰσάρας,
Sappho
πάρθενον ἀδύφωνον. 10

secundum colon Anacreon sic,
ἀσπίδα ῥίψας ποταμοῦ καλλιρόου παρ' ἔχθρας,

Sappho sic,
δεῦτέ νυν ἄβραι Χάριτες καλλίχομοί τε Μοῦσαι.

IX Vides ut alta stet nive candidum · 15
Soracte, nec iam sustineant onus
silvae laborantes, geluque
flumina constiterint acuto.

iucunda confusio horum metrorum aut permixtione facta aut detractio. nam in duobus primis prima tome dimetron habet iambicon hypercatalecton, secunda 20 clausulam asclepiadei, id est duos dactylos (nam sic est 'stet nive candidum'. ut est 'edite regibus'), et dividuntur sic,

vides ut alta ,stet nive candidum
Soracte nec iam ,sustineant onus.

Codex Parrhasi 3 ex oc hendecasyllabam 5 de secundo c de secunda C exametrum
8 εμιλαβων εισαρως σαπρω παρθενων αδυφωνων 12 ασπιδαριψεποταμου κλλιροου τροχως C
ἀσπίδα ῥίψ' ἐς ποταμοῦ κλλιρόου προχῶς c 14 δεστέν'ν αβραιχαριτες καλλιχομοι τε
μουσαι 20 iambicom ypercatalecton

3 exemplum hendecasyllabi sapphici in lacuna, quam indicavi, omissum ita fere restitui potest, ex hoc hendecasyllabum sapphicum sic facies, 'quaerimus te Lydia dic per omnes', hendecasyllabum phalaecium autem sic, 'quaeso Lydia dic deos per omnes' 8 εἴμι λαβῶν ἐς
"Πηρης *Bergkii* *Anacr. fragm.* 34 9 Sappho πάρθενον ἀδύφωνον *Gaisfordius* 12 ἀσπίδα
ῥίψας ποταμοῦ καλλιρόου παρ' ἔχθρας *Bergkii* *Anacr. fragm.* 28 ἀσπίδα ῥίψ' ἐς ποταμοῦ
καλλιρόου προχῶς ex codice Vaticano 3402 ediderat *Ursinus* *carina, noem illustr. femin. et lyric.*
fragm. p. 135 14 δεῦτέ νυν ἄβραι Χάριτες καλλίχομοί τε Μοῦσαι *Hephaestio p.* 31, 5 *schol.*
Hephaest. p. 181, 13 *ed. Westph.*

alii hendecasyllabos appellant factos ex iambico trimetro detractiōe unius syllabae quam si restitues, facies trimetron acatalecton.

vides ut alta stet nive candidum

et

5 Soracte nec iam sustineant onusti.

tertium colon trimetron hypercatalecton,

silvae laborantes geluque candida.

quartum compositum est ex penthemimeri et bacchio. hexametrum de hoc facies redditis quibusque partibus sic,

10 flumina constituerint scopulo pugnantis acuto.

X Tu ne quaesieris, scire nefas, quem mihi quem tibi:

heccedecasyllabus sapphicus. de hoc iam supra dictum est, adiectione spondei ad caput et pyrrhichii ad finem in medio esse choriambicum trimetrum, ut illud dimetrum diximus habere,

15 Maecenas atavis edite regibus.

et nota quod et in hac et in illa egloga strophē in singulis versibus expeditur his et Alcaeus usus,

Νόμπεας, ταῖς Διὸς ἐξ αἰγιόχο πατρὶ τετραμένας.

Cetera quae secuntur eadem metra sunt, de quibus iam dictum est. in

20 secundo libro metrum novum est (18, 1)

non ebur neque aureum

mea renidet in domo lacunar.

hoc semel omnino usus Horatius, Alcaeus frequenter. ab iambico natum est: nam si reddas huic partem suam, integrum trimetrum facies sic,

25 beatus ille non ebur neque aureum.

Cetera Porchusius 1 hendecasyllabus 4 et cum duobus versibus coniunctus et rubro colore scriptus est 6 hypercatalecton 8 penthemimeri exametrum 12 hic hendecasyllabus 13 hexadecasyllabus in margine e, quod idem corrector postea deleuit et cautius emendandum subscript 14 dimetrum 15 Maecenas 17 Alcaeus 18 νόμπεας πατρὶ τετραμένας 19 Cetera quae secuntur 21 aurum 23 Alcaeus 24 integrum 25 aurum

8 trimetron acatalecton una syllaba adlata ita fore restitui poterat, 'vides ut alta stet niveque candidum' et 'Soracte nec iam sustinebit hoc onus', nō potius trimetron catalecticum: nec viduit grammaticus, vides ut alta stet nive candidum nunc, Soracte nec iam sustineant onusti 9 factum tertium colon trimetron iambicum hypercatalecton est: nam additis tribus syllabis illa trimetron acatalecton 9 quibuscumque partibus Porchusius 12 iam supra de e. 1 18 Νόμπεας ταῖς Διὸς ἐξ αἰγιόχο πατρὶ τετραμένας Hephæstio p. 35, 8 ed. Wessph. 24 integrum Porchusius

Philoxenus ait hoc heptasyllabon choriakon vocari et esse dimetron catalecticon euripidion. ille inquit sic (*Eurip. Phoen. 239*),

νῦν δέ μοι πρὸς τευχέων:

reliquum in Euripide attendendum. et sequens pars talis est, qualis illa (*Hor. carm. I 4, 2*),

5

trahuntque siccas machinae carinas,
iambicum curtum, quod et hendecasyllabon dicunt, et facit trimetrum plenum,
mea renidet in domo lacunar,

sicut.

trahuntque siccas machinae carinulas.

10

Miserarum est neque amori dare ludum
neque dulci mala vino lavere aut ex-
animari metuentes patruae verbera linguae (*Hor. carm.*

III 12, 1).

omnes hi ionici ἀπ' ἐλάσσονος sunt acatalecti, duo primi trimetri, tertius tetra- 15
meter.

Diffugere nives, redeunt iam gramina campis

arboribusque comae (*Hor. carm. IV 7, 1*).

primus hexameter herous; secunda pars penthemimeres habet, quod iteratum in-
tegrum pentametrum faciet sic,

20

arboribusque comae arboribusque comae.

O crudelis adhuc et Veneris muneribus potens (*Hor. carm. IV. 10, 1*).

hi omnes quo minus heroi hexametri dici possent commutatio quarti pedis fecit:
nam pro dactylo anapaestum habent. simul et illud videndum, quod nullam
habent varietatem pedum, sed ordo idem omnibus, ut primum et tertium spondeum 25
habeant, secundum et quintum et sextum dactylos, quartum anapaestum, per quod
et syllabarum sexdecim numerus in omnibus perseverat.

Nunc de epodis, quoniam supra originem nominis dixi, metra eorum quam-
quam simplicia sint et intellectu facilia, tamen breviter excurram.

Ibis liburnis inter alta navium,

30

amice, propugnacula (*epod. 1, 1*).

Codex Parrhasii 1 eptasyllabon choriambicon catalecton 3 νενδεμοι ποροσεχομνος
4 sequens 7 endecasyllabon trimetrom 12 ex Aminari C exanimari c 15 acatalecti]
catalectici 19 exameter pentemimerem 23 heroici exametri 27 sesdecim
29 et intellectu c et in intellectu C

1 choriacum heptasyllabum *Marius Victorinus p. 168, 20* 3 νῦν δέ μοι πρὸς τευχέων
Gaisfordius coll. Hephaest. p. 20, 7 ed. Westph. 8 fortasse lacunula 28 supra] p. 295.

ambo iambici acatalecti, primus trimeter, secundus dimeter; et deinceps omnes eglogae quae secuntur consimiles sunt usque ad illam quae sic incipit,

Petti, nihil me, sicut antea, iuvat

scribere versiculos amore perculsum gravi (*epod. 11, 1*).

5 primus iambicus trimeter, secundi prima tome penthemimeres habet, sequens dimetron iambicon.

Quid tibi vis, mulier nigris dignissima barris!

munera cur mihi curve tabellas (*epod. 12, 1*).

primus herous hexameter, sequens tetrameter similiter dactylicus, qui bucolicum
10 facit, si illi duos pedes reddas sic,

munera cur mihi curve tabellas omnia plena:

qualis est (*Verg. bucol. 3, 60*)

ab Iove principium Musae, Iovis omnia plena.

Horrida tempestas caelum contraxit et imbres

15 nivesque deducunt Iovem, nunc mare nunc silvae (*epod. 13, 1*).

primus hexameter, secundus compositus ex dimetro iambico et penthemimeri.

Mollis inertia cur tantam diffuderit imis

oblivionem sensibus (*epod. 14, 1*).

hexameter primus, secundus iambicus dimeter.

20 Altera iam teritur bellis civilibus aetas,

suis et ipsa Roma viribus ruit (*epod. 16, 1*).

hexameter et iambicus trimeter.

Iam iam efficaci de manus scientiae (*epod. 17, 1*).

omnes hi trimetri iambici erunt.

Codex Parisiensis 4 perculsum corr. perculsum: utrum a librario an a correctore correctum sit, non satis certo apparet 5 penthemimeren 9 exameter 14 contraxit in unum et imbres, sed in unum deletum 16 exameter corr. hexameter, item infra 19 et 22 penthemimere 20 teritur 24 erunt ARS ATILII FORTVNATIANI EXP

[ARS CAESII BASSI DE METRIS]

Maecenas atavis edite regibus.

asclepiadeon duodecasyllabon, cuius divisio varia. quidam sic, Maece spondeus,
nas atavis choriambus, edite re' idem, gibus pyrrhichius vel iambus propter in-
differentiam syllabae. alii per dipodias ita: Maecenas a, debuit antispastica dipodia 5
esse, sed produxit syllabam primam et fecit epitritum quartum ex tribus longis
et brevi: tavis edi antispastus est ex brevi duabus longis et brevi: te regibus,
paeon secundus ex brevi et longa et duabus brevibus, vel si longa fuerit ultima,
erit diiambus. si vero ad paenultimam partem ultimae dipodiae brevis syllaba
addatur, fiet elegiacus versus pentameter sic, 10

Maecenas atavis edite remigibus.

dividitur prioribus aut dactylo et spondeo aut spondeo et dactylo, tamen medius
spondeus debet semper esse sequentibus anapaestis.

Iam satis terris nivis atque dirae.

sapphicon hendecasyllabon, quod est trimetron choriambicon catalecticon, cuius 15
syllabam tertiam produxit in prima dipodia, quam corripere debuit. oportuit enim
ita esse, iam satis est, posuit autem iam satis ter, pro choriambo epitritum secundum,
id est ex longa et brevi et duabus longis. secunda dipodia choriambica est, ris
nivis at. tertio, que dirao, positus pes pro dipodia bacchius, aut propter in-
differentiam syllabae hoc metrum clauditur amphibracho, id est ex brevi et longa 20
et brevi.

Sic te diva potens Cypri.

glyconion octosyllabon et genere asclepiadeon est. huic enim si addideris dipodiam
choriambicam, facies asclepiadeon sic,

sic te diva potens *diva potens* Cypri. 25

dividitur autem spondeo, choriambo, pyrrhichio vel iambo propter syllabae in-
differentiam, sic te diva potens Cypri.

<p><i>Codex Parrhasii</i></p> <p>4 choriambo pastus est ex 13 anapesticis 23 glyconion</p>	<p>ARS CAESII BASSI DE METRIS</p> <p>pyrrhichio vel iambo — vi 15 endecasyllabon 24 choriambicon</p>	<p>Mecoenas</p> <p>5 antipastica podia esse et produxit 9 disiambus 12 dividatur <i>corr.</i> dividitur 17 satis est] satis ter 20 amphibrachio 25 diva potens <i>semel scriptum est</i></p>
--	--	--

Solvitur aeris hiems grata vice veris et favoni.

alcaicon ἐπτασύνδεσσις ἰσθύν [ithyphallicon]

solvitur aeris hiems grata vice veris et favoni

commissum est ex heroico et ithyphallico: 'solvitur aeris hiems grata vice', huc 5 usque heroicum; 'veris et favoni', hoc ithyphallicon. 'trahuntque siccas', portio iambici, sequitur ithyphallicon, 'machinae carinas'.

Vides ut alta stet nive candidum.

alcaicon hendecasyllabon, cuius divisio ita est: 'vides ut alta', ex duobus iambis et syllaba et sequentibus duobus dactylis vel propter indifferentiam syllabae dactylo 10 et amphimacro. 'stet nive candidum'.

Soracte nec iam sustineant onus,

sicut prior scanditur.

silvae laborantes geluque,

euneasyllabon, silvae spondeus, labo iambus, rantes spondeus, gela iambus, que 15 syllaba.

flumina constiterint acuto,

hoc constat ex quattuor pedibus heroicis syllaba detracta brevi in tertio pede. Ut enim integrum sit,

flumina constiterint ab acuto.

Codex Parchaeus 2 ἐπτα σὺν δεσσις syllabon. 3 vices eune. — 10 6 ithyphallicon
postremo loco 8 euneasyllabon

